

**»Hle, panna počne
a porodí syna
a dají mu jméno
Emanuel,
to znamená
»Bůh s námi.«**

Mt 1,23

**Redakce
týdeníku Světlo
přeje
svým čtenářům
a jejich rodinám
milostiplné
vánoční svátky,
radost a pokoj
od narozeného
Krista,
našeho Spasitele.**

Naděje jako očekávání a příchod Božího království

Duch svatý je pramenem *naděje, která nezklame*. (Řím 5,5) V tomto světle, když jsme si ověřili některá »znamení naděje« přítomná v naší době, chceme dnes prohloubit význam křesťanské naděje v období očekávání a přípravy na příchod Božího království v Kristu na konci časů. Jak jsem zdůraznil v apoštolském listě *Tertio millennio adveniente*, »základní postoj naděje zároveň nutí křesťana, aby neztrácel ze zřetele poslední cíl, který dává smysl a hodnotu celému jeho životu a zároveň mu nabízí solidní a hluboké důvody ke každodennímu úsilí o proměnu skutečnosti k obrazu Božího záměru«. (Tert. mil. adv. 46)

Smysl křesťanského povolání

Naděje na definitivní příchod Božího království stejně jako na úkol přetvořit svět podle světla evangelia má v obojím případě jeden a tentýž eschatologický zdroj v daru Ducha svatého. *Záruku našeho dědictví v očekávání dokonalého vykoupení*. (Ef 1,14) On probouzí touhu po životě plně a definitivně zakotveném v Kristu a současně nám vlévá sílu, abychom rozšiřovali do celého světa kvas Božího království. Jedná se v určitém slova smyslu o anticipované uskutečňování Božího království mezi lidmi, díky zmrtnýchvstání Krista. V něm, ve vtěleném Slově, které pro nás zemřelo a vstalo z mrtvých, nebe sestoupilo na zem a země, oslavená jeho lidstvem, vystoupila do nebe. Ježíš zmrtnýchvstalý je přítomen uprostřed svého lidu a v srdci lidských dějin. Obléká znovu do sebe ty, kteří se mu vírou a láskou otevírají, ano, postupně je přetváří a činí je účastníky svého vlastního oslaveného života. Oni nyní žijí a působí ve světě s pohledem upřeným ke konečnému cíli. Sv. Pavel nás povzbuzuje: *S Kristem jste vstali z mrtvých, hleďte to, co pochází shůry, kde Kristus sedí po Boží pravici*. (Kol 3,1-4) Věřící jsou tedy povoláni k tomu, aby byli zde na zemi **svědky zmrtnýchvstání a současně strůjci nové společnosti**.

Ve znamení Eucharistie

Svatostí, která je v prvé řadě znamením těchto posledních skutečností již předem uskutečněných v Církvi, je Eucharistie. V ní Duch svatý vzývaný v epiklézi »přeměňuje« viditelnou skutečnost chleba a vína

v novou skutečnost Těla a Krve Kristovy. **V Eucharistii je zmrtnýchvstalý Kristus skutečně přítomen a v něm lidstvo a svět přijímají pečeť nového stvoření**. V Eucharistii je možno zakusit poslední skutečnosti a svět začíná být tím, čím bude po definitivním příchodu Páně.

Eucharistie, vrchol křesťanského života, neuvěří pouze osobní život křesťana, ale také život církevního společenství a určitým způsobem život celé společnosti. Boží lid totiž přijímá z Eucharistie božskou sílu, která jej povzbuzuje, aby **hluboce prožíval společenství lásky**, kterou symbolizuje a uskutečňuje účast u jednoho stolu. Odtud vychází podnět podělit se v duchu bratrství o materiální statky a věnovat je na budování Božího království. (Srov. Sk 2,42-45) Církev se tak stává »chlebem rozdělovaným« světu: lidem, mezi nimiž žije, především těm nejpotřebnějším. Slavení Eucharistie je pramenem různých aktivit lásky a vzájemné pomoci, misijní činnosti a rozličných forem křesťanského svědectví, které napomáhají světu, aby přijal povolání Církve podle Božího plánu.

Eucharistie tím, že udržuje v Božím lidu toto povolání živé, aby se nepřizpůsoboval mentalitě současného světa a žil v očekávání Krista, který přijde, učí jej **cestě očistování a zdokonalování lidských činností ponořením do velikonočního tajemství kříže a zmrtnýchvstání**.

Tak je možno pochopit pravý smysl křesťanské naděje. Tím, že obrací náš pohled k *novým nebesům a nové zemi* (srov. 2 Pt 3,13), »nesmí oslabit, nýbrž spíše povzbudit k úsilí o zvelebení této země, kde roste tělo nové lidské rodiny, která již může poskytnout jakýsi nástin nového věku« (GS 39).

Křesťanský kvas ve světě

Zvěst naděje, kterou nabízí křesťanské společenství, je zadělána jako kvas zmrtnýchvstání do kulturní, sociální, ekono-

mické a politické angažovanosti věřících laiků.

Jestliže je pravda, že je třeba pečlivě rozlišovat pozemský pokrok od rozvoje Božího království (srov. tamt.), je na druhé straně pravda, že v Božím království, které se

V adventě obrací církev svůj pohled obzvlášť na Pannu z Nazareta, na které se splnilo proroctví Staré úmluvy.

Jan Pavel II.

uskuteční na konci časů, zůstane nám láska se svými plody. (Srov. 1 Kor 13,8, Kol 3,14) To znamená, že **všechno se uskutečňuje v lásce Kristově**, která anticipuje konečné zmrtnýchvstání a příchod Božího království.

Tak se křesťanská spiritualita objevuje v pravém světle: ona není spiritualitou útěku a odmítání světa, ale ani se neomezuje na pouhé aktivity časného řádu. Proniknuta Duchem života, kterého vylil Zmrtnýchvstalý, je to spiritualita **přetváření světa v naději na příchod Božího království**.

Díky této spiritualitě mohou křesťané odhalit, že uskutečňování děl umění, vědy a techniky, pokud jsou prožívána v duchu evangelia, svědčí o šíření Ducha Božího do všech pozemských skutečností. A tak nejen v modlitbě, ale také v každodenní námaze vynaložené na přípravu Božího království v dějinách je možno slyšet mocný hlas Ducha a nevěsty, jak volají: *Přijď... přijď, Pane Ježíši*. (Sk 17,20) Je to úžasný závěr Apokalypsy a můžeme říci **křesťanská pečeť dějin**.

L'Osservatore Romano 3.12.1998

Mezilitulky a zvyraznění redakce Světla

Světlo důvěry

Zamyšlení nad liturgickými texty
4. neděle adventní

Neboj se přijmout Marii

Čtvrtou nedělí adventní vystupuješ na poslední stupeň přípravy k oslavě velikého vánočního mystéria. To, čemu tě chce Duch svatý naučit právě dnes, je způsob, jak přistupovat k tajemství. Žalmista ve svém zpěvu, který dnes uslyšíš, mluví o tajemství jako o *výstupu na Hospodinovu horu*.⁽¹⁾ Na toto svaté místo, na místo tajemství, může vystoupit jen ten, kdo *má nevinné ruce a čisté srdce*.⁽²⁾ Pros Ducha svatého, aby ti pomohl splnit tyto podmínky.

Evangelista tě vede do Nazareta, kde se Maria v pokoře a úctě připravuje na svůj veliký den. Ten, k jehož *obrazu a podobě* jsi byl stvořen,⁽³⁾ vyrůstá tiše v Mariině lůně. Nechápej to jen tak, že se tu Bůh připodobnil člověku, nýbrž spíše tak, že nám nyní nejlidštějším způsobem přibližuje svůj obraz, který se má odrážet v člověku: aby už samotný počátek každého lidského života odpovídal vzoru a předloze nejvyšší čistoty, lásky a úcty, jakou nám na svém Synu zjevuje sám Bůh. Bůh nastupuje lidskou cestu člověka, abys neztrácel ze zřetele, že člověk vstupuje již svým počtím na vznešenou cestu, předznamenanou a posvěcenou samotným Bohem. Může být někdo tak opovázlivý, aby životu klíčícímu podle *Božího obrazu* kladl překážky a dopouštěl se na něm přímo násilí?

Od doby, kdy Maria své mateřství již nemůže zatajit před lidskýma očima, je její víra v Boha vystavena krajní zkoušce. Ale nemalé zkoušky je vystaven také vztah a vzájemná důvěra dvou nejsvětějších a nejčistších snoubenců. Mladičká Panna a Matka ví, co ukládá zákon Josefovi, a nemá jinou oporu než slovo, které přijala od anděla. Chápeš, co znamená Josefovo rozhodnutí, že Marii nevydává soudu, ale *tajně ji propustí*? Že navzdory lidské logice věří v její nevinnost a čistotu a chce ji uchránit od nejhoršího. Jeho *nevinné ruce a čisté srdce* mu nedovolí, aby o Marii jakkoliv pochyboval, tím méně, aby po ní hodil kamenem. Přijímá nečekanou skutečnost, i když těžkou jako balvan. Josef dokáže uznat, že jsou záhady, kterým nemusí rozumět, a proto se sklání před Mariiným tajemstvím. S hlubokou pokorou a tichou úctou ustupuje, aby udělal místo Neznámému.

Právě pro svou úctu k tajemství se Mariin snoubenec stává hodným, aby byl účastníkem tajemství: Komu jinému může Bůh svěřit svou Matku, ne-li tomu, kdo skutkem dosvědčuje, že miluje Marii tou nejčistší a nejopravdovější láskou. Kdo jiný může nastoupit na místo Otce, ne-li ten, kdo umí s nejpokornější úctou ustou-

pit, a tam, kde je třeba, udělat místo Nejvyššímu.

Všemohoucí posílá svého anděla k Josefovi. Bůh má dostatek posílá a způsobů, aby v pravou chvíli vyjevil svou vůli. Vysvětlení, kterého se spravedlivému tesaři dostává, by rozumu ovšem nestačilo. Je proto adresováno víře, která vidí i tam, kam rozum nikdy nedohlédne. *Neboj se, Josefe, přijmout Marii* a spolu s ní i své nové poslání: Zvolil jsem si tě, abys *dal jméno Bohu*. Všimni si, že Josef nemá vůbec žádné otázky. Jeho mlčení je svědectvím, jak dokonale se zřiká sám sebe. Nejdříve se velkodušně zřekl své snoubenky, a když mu nyní spolu s ní Bůh svěřuje i svého Syna, zřiká se sám sebe a zasvěcuje se dokonale Bohu. Souhlasí se svým novým posláním, ačkoliv i ono je pro něho velikým tajemstvím. Kdo má pravou pokoru, nebojí se v plné důvěře spolehnout na Boha.

Josef přijímá k sobě Marii zázračně proměněnou. Jeho panické srdce od počátku cítilo, že jeho snoubenka v sobě skrývá veliké tajemství. Pro jeho uctívou zdrženlivost se mu dostalo nejvyšší cti, že spolu s Marií přivítá ve svém domě i samotného vytouženého Mesiáše. I Maria vstupuje k ženichovi Bohem proměněnému. Zasvětil se jí dokonale, aby v ní sloužil Nejvyššímu. To, co je od nynějška bude spojovat, je ta nejduchovnější láska k Dítěti, které se jmenuje a skutečně je *Bůh s námi*. Je to vztah, jaký tělesný člověk nikdy nepochopí, stejně jako tělesný člověk nikdy nepochopí, co je to zasvěcený život v celibátu a v panenství.

Poděkuj Duchu svatému za dílo milosti, které dává světu v této nejčistší dvojici. Poděkuj Duchu svatému za Josefovu spravedlnost, která tak výmluvně promlouvá beze slov samotnými skutky. Uč se od Josefa jeho spravedlnosti, ale i jeho účinnému mlčenlivému apoštolátu.

I ty *patříš k těm, které si Ježíš Kristus povolal*. Být od něho povolán znamená *být povolán do stavu svatých*, tedy do jejich společenství. Neboj se říct své ano ani tváří v tvář tajemství. I pro tebe platí andělova výzva: *Neboj se přijmout k sobě Marii*. »Bůh s námi« je s ní a všechno, co je v Marii, je z Ducha svatého. Skloň se před tajemstvím Prostřednice všech milostí, kterou si Otec vyvolil, aby byla cestou Boha k člověku i cestou člověka k Bohu. Pros jejího svatého snoubence, aby tě naučil dívat se na Marii svými očima. Zasvěť se spolu s ním zcela a bezvýhradně její službě. Otevřeš tak cestu uskutečnění Božího tajemství. *Ten, kdo ji nalézá, nalézá Život a nalezá zalíbení u Hospodina*.⁽⁴⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. resp. žalm 24; ⁽²⁾ tamtéž;

⁽³⁾ srov. Gen 1, 26; ⁽⁴⁾ Přísl. 2,36

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 7,10–14

Hospodin promluvil k Achazovi (skrze proroka Izaiáše): „Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, ať hluboko v podsvětí, či nahoře na výšinách!“ Achaz však řekl: „Nebudu žádat, nebudu pokoušet Hospodina.“ Tu pravil Izaiáš: „Slyšte tedy, Davidův dome! Nestačí vám omrzovat lidi, že omrzujete i mého Boha? Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel (to je »Bůh s námi«).“

2. čtení – Řím 1,1–7

Pavel, služebník Ježíše Krista, povoláný za apoštola, určený k hlásání radostné zvěsti. Bůh ji už předem slíbil ústy svých proroků ve svatém Písmě o svém Synu. Ten pochází jako člověk z rodu Davidova, duchem svatosti se prokázal jako mocný Boží Syn tím, že vstal z mrtvých: Ježíš Kristus, náš Pán. Od něho jsme dostali milost i apoštolské poslání, abychom na oslavu jeho jména přivedli k ochotnému přijetí víry všechny národy. K nim patříte i vy, protože si vás Ježíš Kristus povolal. Všem v Římě, které Bůh miluje a které povolal do stavu svatých: milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.

Evangelium – Mt 1,18–24

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít.

Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů.“

To všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroka: »Hle, panna počne a porodí syna a dájí mu jméno Emanuel, to znamená »Bůh s námi«.

Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě.

SLYŠ, PANE

*Slyš, Pane,
úpěnlivě k tobě voláme,
kdopak nás zachrání,
jestli se nás neujmeš ty?*

*Přemož všechny síly,
které nás ohrožují,
a daruj nám naději
pro svého Syna,
který přemohl smrt,
pro Ježíše Krista,
jenž s tebou žije
ve společenství
svatého Ducha
po všechny dni až na věky.*

*Bože, tak často se říká,
žeš nám nezůstal cizincem,
ale že jsi blízko těm,
kteří se k tobě modlí.
Dovol nám tedy, abychom
viděli a zažili,
že se můžeme na tato slova
spolehnout.
Nauč nás věřit
a dej, abychom plni radosti
poznali Ježíše Krista,
tvého Syna, ve svém středu.*

Huib Osterhuis

Modlitby básníků,
překlad Anděla Janoušková

Církev jako mystérium

V období přípravy národního sněmu katolické církve v našich zemích je jistě třeba dát věřícím možnost, aby vyslovili své názory, případně i zdůvodněné požadavky týkající se dalšího působení Církve uvnitř i navenek. Aby takové názory a požadavky byly oprávněné a uskutečnitelné, není možno vycházet z představy, že Církev je demokraticky uspořádané společenství, jehož úkolem je zajistit, aby se realizovaly požadavky většiny. Kdo chce Církvě přispět svou radou a svou spoluprací, musí především stát pevně na jejích pozicích podle známého hesla *sentire cum Ecclesia* – cítit s Církví. Pokud se začnou šířit hlasy, které se opírají spíše o praktiky sekulární společnosti a stavějí vlastní přesvědčení nad transcendentní duchovní skutečností, je povinností pastýřů, aby neotáleli a vymezili oblast možného a nemožného dříve, než přestane být pro věřící směrodatným jejich hlas a vnitrocírkevní veřejné mínění ovládnou nespokojenci »zdola«, což je při

Z promluvy Jana Pavla II. rakouským biskupům při jejich nedávné návštěvě ad limina

(...) Jsem rád, že vás mohu pozdravit u příležitosti vaší návštěvy »ad limina«. Pouť k hrobům apoštolských knížat je významným okamžikem v životě každého biskupa. Nabízí mu totiž příležitost, aby **vyjádřil své společenství s nástupcem Petrovým a podělil se s ním o starosti a naděje, které jsou spojeny s biskupským úřadem.** (...)

Nástupce sv. Petra byl pověřen, aby naslouchal lidským názorům a tímto způsobem stále více přispíval ke svému poslání **posilovat své bratry ve víře** (srov. Lk 22,33) a být v Církvě »viditelným principem a základem jednoty víry a společenství« (LG 18), za které jsou ostatně odpovědni všichni bis-

kupové společně a jeden každý zvláště.

Tato starost pastýře mě před několika měsíci přiměla, abych vykonal třetí pastorační návštěvu u vás pastýřů a vám svěřených věřících. Při této příležitosti jsem obracel vaši pozornost k tématu, které se jeví právě pro Církev ve vaší drahé zemi obzvláště naléhavé: **k pravému smyslu dialogu v Církví.** Dal jsem vám do ruky některá kritéria, která označují rozhovor jako duchovní zkušenost, a současně jsem poukázal na nebezpečí, která dělají dialog neplodným. Položil jsem tehdy důraz a povzbuzoval jsem vás k tomu, **abyste v Církví vytvořili dialog spásy:** »Ten stojí vždy pro všechny zúčastněné ve

du Církve, není katolíkem. V dopise uvedl také jasné pokyny, jak při takovém dialogu postupovat. Informaci o tomto dopisu sdělili biskupové teprve po skončení celé akce. Mluví biskupské konference dokonce na přímý dotaz na počátku »Dialogu« existenci takové instrukce popřel.

Krátce nato odjeli rakouští biskupové do Říma na pravidelnou návštěvu Svatého stolce »ad limina«. Promluva, kterou k nim na závěr návštěvy pronesl papež Jan Pavel II., vyjadřuje jeho zklamání nad tím, že biskupové nepochopili smysl jeho 3. návštěvy Rakouska a nevedli dialog v tom duchu, jaký jim doporučil. Jeho dlouhý projev, který má plných šest stran, vyjadřuje jasnými slovy to, co mělo být v Rakousku již dávno stejně jasné řečeno. Nemá-li se naše katolická církev dostat do podobné situace, musíme slovům Jana Pavla II. věnovat velkou pozornost.

Vzhledem k obšírnosti tohoto projevu jsme nuceni se omezit na jeho nejdůležitější, uzlové body.

znamení slova Božího. (...) To, co tvoří pro všechny partnery základ dialogu, je živě předávaná víra celé Církve.« (Projev k biskupům, Vídeň 28. 6. 1998)

(...) Proto jsem ve své řeči poukázal na **nezbytnost předchozí ochoty ke vzájemné komunikaci a základní pospolitosti pro vznik konstruktivního dialogu.** Účastníci dialogu musí mít základnu společného přesvědčení. Pak může dialog vést k prohloubení vzájemného pochopení. **Bez tohoto základního přesvědčení vzniká nebezpečí, že se dialog ztratí v povrchním a nezávazném společenském zážitku.** (...)

V této souvislosti bude dobře, když upřeme svůj pohled k II. vatikánskému koncilu

a k tomu, co učí o podstatě a poslání Církve. (...) Tyto texty mluví o **Církvi jako o mystériu**. »Aggiornamento« spočívá v novém objevení tohoto mystéria a jeho prosazení do života, a je tedy **na hony vzdáleno módnímu přizpůsobení pravd spásy choutkám doby stejně jako světu zcela cizímu zduchovnění Církve, které by z ní učinilo nezřetelné a nevyslovitelné tajemství**. (...) Mystériem se rozumí transcendentální skutečnost spásy, která je zřetelně zviditelněna. Mystérium Církve spočívá v tom, že máme v Kristu a jednom Duchu přístup k Otci a tím způsobem se stáváme účastníky božské přirozenosti. (...) Kdo chápe církev jako spásonosnou skutečnost, ten je si vědom, že nemá svůj význam sama ze sebe. **Církev, která by chápala samu sebe jako čistě lidské společenství, nebyla by schopna dát přiměřené odpovědi na lidskou touhu po jednom společenství**. (...) Člověk touží po něčem, co ho přesahuje a ukazuje mu všechna lidská hlediska v jejich omezenosti jako nedostačující. Jak útěchyplné a současně povzbuzující je pro nás, že je tu církev jakožto mystérium. (...)

Tím je položena **otázka o Bohu**, která je snad nejdůležitějším problémem, se kterým se musíte jako pastýři v Rakousku potýkat. (...) Bohužel se na ni odpovídá **často skrytým ateismem nebo ostentativním indiferentismem**. Skrývá se za tím přání zdůvodnit, že je možné lidské štěstí a lidská společnost i bez Boha. **Běda Církvi, která se příliš stará o časné otázky a málo se zabývá tím, co se vztahuje k věčnému**. (...)

Jestliže rozhodujícím a každodenním tématem v církevní debatě bude otázka o Bohu, problémy církevní struktury se samy sebou ocitnou až na druhém místě. Otázka o Bohu čeká na to, abyste o ní ve věčném dialogu spásy trpělivě hovořili

s muži a ženami uvnitř Církve i mimo ni. (...) **První otázka, kterou si pastýř může položit, nezní: »Co jste zorganizovali?«, nýbrž: »Koho jste přivedli do Communio s trojediným Bohem?«** (...)

Na tomto místě nemohu zamlčet dvě velké starosti, které vyplývají z určitých stále se snižujících číselných ukazatelů: jednak je to klesající **účast na nedělní Eucharistii** a jednak **nedostatek kněžských povolání**. Jakkoliv velké je mé uznání za to, jak se zasazujete na obranu neděle ve společenském a hospodářském životě, cítím povinnost pobídnout vás: **Nedbejte námahy a připomínejte neúprosně svým svěřeným věřícím příkaz svítit sváteční den**. (...)

Povězte svým kněžím: papež zná těžkosti, kterým jsou vystaveni mnozí duchovní při svém pracovním přetíženi a při starostech spojených s jejich úřadem. Papež ví o pastorační horlivosti mnoha světských i řádových kněží, která vede často až na pokraj vyčerpání. (...)

Mou povinností je povzbudit laiky, **aby vedli se svými kněžími dialog nesený dobrou vůlí a úctou a nedívali se na ně jako na »výběhový model«** církevní struktury, který by podle názorů některých mohly zastávat i osoby bez svěcení.

Právě takové názory, které jsou rozšířeny i u věřících mužů a žen, vedly zcela jistě k **úbytku povolání**. (...) Ostatně víme dobře, že povolání nemohou »zařídít« lidé. Naopak, je třeba je ustavičně vyprošovat u Boha. **Povolání – především na počátku – je něžné a snadno zranitelné poupě. Potřebuje pozornou a intenzivní péči**. (...) Hlavně je důležité, aby tito mladí mužové **narazili na šťastné a věrohodné kněze, kteří jsou o jejich rozhodnutí hluboce přesvědčeni a pečují o srdečný a přátelský svazek se svými spolupratry a se svým biskupem**. (...)

Milí spolupratři, mějte odvahu a lásku k pravdě!

Jan Pavel II.

V Božím slově je »síla a moc«. (Dei Verbum 21) Toto vědomí probudilo v Božím lidu živý zájem o Písmo svaté. To může být pro jednotlivce velmi užitečné. Bohužel nevyhnu-la se nám nedorozumění a chybný vývoj. **Do představ o Církvi se vloudily názory, které neodpovídají ani biblickému základu, ani tradici Církve**. Biblický výraz »Boží lid« nabyl významu »politické lidové shromáždění«, které sleduje ve svém rozvoji zásady, které platí pro jiné společenské celky. Protože demokracie je vládní forma, která dnes nejvíce ladí se současnými vymoženostmi, začaly se u některých věřících ozývat **hlasy po demokratizaci Církve**, které se především ve vaší zemi, ale i za jejími hranicemi dávají výrazně slyšet. (...) Hlásání Božího slova a nauky Církve dělá někdy místo demoskopicky podporovanému a demokraticky špatně chápanému pluralismu. Vznikl názor, že je možno si u-čovat zjevenou pravdu.

Není to důvod k hlubokému zámutku, když musíme konstatovat, kolik mylných pojetí v otázkách víry a mravů, ale také určitých záležitostí církevní kázně proniklo do myšlení mnoha laiků? **Zjevenou pravdu nemůže určovat žádná »základna« (Basis). Pravda není produktem »církve zdola«, nýbrž přichází »shora«, od Boha**. Pravda není lidským výplodem, nýbrž darem nebes. Sám Pán nám ji svěřil jako nástupcům apoštolů a vybavil nás jistým charismatem pravdy, abychom ji neporušenou předávali dále, chránili její čistotu a věrně ji vykládali. (Srov. LG 25)

Milí spolupratři, **mějte odvahu a lásku k pravdě!** (...) Každému z vás jsou adresována slova, která napsal sv. Pavel svému žákovi Timotejovi: **Snášej se mnou obtíže jako dobrý voják Ježíše Krista** (...) **Horlivě usiluj o to, aby ses před Bohem ukázal jako osvědčený pracovník, který se nemusí stydět, jako poctivý hlasatel slova**

Pokračování na str. 16

Blahoslavený Alois Stepinac

Oba totalitní systémy dvacátého století, komunistický i nacionálně socialistický, s obzvláštní brutalitou pronásledovaly katolickou církev. Tato pronásledování dala církvi velký počet mučedníků a vyznavačů, z nichž někteří již byli v posledních letech, po uplynutí řádných beatifikačních a kanonizačních procesů, prohlášeni za svaté či blahoslavené. K jedné z nejnovějších událostí tohoto druhu došlo v nedávných dnech – během své návštěvy Chorvatska ve dnech 2. – 4. října papež Jan Pavel II. beatifikoval záhřebského arcibiskupa kardinála Aloise (chorvatsky Alojzije) Stepinace, jehož osobnost je užitečné si přiblížit.

Stepinacova cesta ke kněžství nebyla rozhodně přímá, i když její začátek nijak nenapovídal, že se bude lišit od obvyklé životní dráhy značné části kněží, kteří se tehdy v Chorvatsku stejně jako u nás rekrutovali převážně z početných venkovských rodin. Budoucí kardinál se narodil 8. května 1898 v Krašiči mezi Záhřebem a Karlovacem v rolnické rodině a jeho zbožná matka, jejímž toužebným přáním bylo, aby se její syn stal knězem, konala na tento úmysl bez vědomí ostatních členů rodiny třikrát týdně přísné posty.

Od svých jedenácti let mladý Alois studoval v Záhřebu, kde bydlel v arcibiskupském internátu. Jelikož hodlal být knězem, vstoupil roku 1915 do arcibiskupského semináře. V roce 1916 ukončil středoškolské studium maturitou.

To však již druhým rokem trvala první světová válka a Stepinac byl hned po maturitě odveden do rakousko-uherské armády, v Rijece absolvoval šestiměsíční absolventský kurs a v únoru 1917 byl poslán jako kadet na italskou frontu. Rychle povýšil na poručíka. Na italské frontě mladý důstojník bojoval až do července 1918, kdy padl do italského zajetí. Když

císař Karel I. v posledních dnech války zprostil svoji armádu přísahy věrnosti, přihlásil se Stepinac do takzvané Jihoslovenské legie; hlavním podnětem pro toto rozhodnutí byla zřejmě snaha dostat se co nejdříve ze zajetí domů.

To se mu však podařilo až v polovině roku 1919, přičemž jeho cesta do vlasti vedla přes Soluň a Makedonii. Po návratu však mladý Stepinac na přání otce nepokračoval v nastoupené cestě ke kněžství, nýbrž začal studovat agronomii a chystal se převzít rodinné hospodářství. Tehdy také nabídl sňatek dceři svého učitele ze základní školy Mariji Horvatové.

Vztah obou snoubenců dobře osvětluje jejich vzájemná korespondence, která již byla vydána tiskem a z níž je vidět, že Marija si stále více uvědomovala, že její snoubenec je určen k vyšším cílům. Váhání mezi kněžstvím a životem v manželství, které nám bezděky připomíná podobné dilema našeho světce Jana Sarkandra, skončilo až roku 1924, kdy Marija zasnoubení zrušila.

Rok 1924 byl rozhodující v Stepinacově cestě ke kněžství. Na jaře toho roku dr. Lončarič, dřívější Stepinacův vychovatel v arcibiskupském internátě, jenž svého bývalého světce stále sledoval, uveřejnil v kněžském

časopise „Sacerdos Christi“ článek o velkém moravském světcu Klementu Marii Hofbauerovi, kterého kladl chorvatským kněžím za vzor. V závěru článku podotkl, že přitom myslí na jednoho mladého Chorvata, který by mohl důstojně následovat světčův příklad, a doporučil ho kněžským modlitbám. Článek poslal Stepinacovi i s doprovodným listem. Po třítydenním vnitřním boji se Stepinac po poradě se svým zpovědníkem rozhodl, že začne studovat bohosloví.

Ještě v roce 1924 byl Stepinac přijat do římského ústavu Germanicum a začal studovat na papežské univerzitě Gregorianě. Následujících sedm let svého ži-

∞

Církev jako mystérium – pokračování ze str. 15

pravdy (...) Hlásej slovo, přicházej s ním, ať je vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky. (2 Tim 2,3.15; 4,2) (...)

Stůjte tedy odvážně při svém svědectví a zůstaňte věrní předané pravdě. Především bych se chtěl zmínit o manželství. I když lidská zkušenost stojí často bezmocně tvář v tvář rozpadu tolika manželství, **svátostné manželství je a zůstane podle Boží vůle nerozlučitelné.** Budiž jmenován i druhý příklad: I když by se většina společnosti chtěla rozhodnout jinak, **důstojnost každého lidského života je ne-**

dotknutelná od početí v mateřském lůně až do přirozené smrti podle Boží vůle. A konečně: I když se o tom znovu diskutuje, jako by se jednalo pouze o disciplinární otázku, **Církev neobdržela od Pána žádnou plnou moc, aby mohla udělovat kněžské svěcení ženám.** (srov. *Ordinatio sacerdotalis* 4) (...)

Zatímco na celém světě i přes cenné kulturní rozdílnosti roste vědomí jednoty a sounáležitosti, vzniká nicméně dojem, že **Církev ve vaší zemi podléhá pokušení starat se příliš sama o sebe a zabývat se sociologickými otázkami, místo**

aby se nechala nadchnout pro velikost katolické jednoty. (...) Právě Velké jubileum by mělo být pro vás příležitostí, abyste pomáhali svým věřícím, aby se s novým elánem vydali na cestu objevování bohatství jedné, svaté, katolické, apoštolské Církve a aby se jí naučili vnitřně milovat. (...)

O »Communio« se dá mnoho mluvit a psát, ale důležitější je, aby **nástupci apoštolů se snažili žít příkladným životem.**

Chtěl bych vám nakonec svěřit jedno přání: V posledních letech a měsících se v Rakousku o Církvi mnoho psalo.

Nebylo by krásnějším znamením, kdyby se ve vaší vzácné zemi **méně o Církvi diskutovalo a více rozbíjalo?** (...)

Nejsvětější Panna, kterou vaši krajané hluboce vnitřně uctívají, stojí uprostřed apoštolů v srdci prvotní Církve. **Nemůže být řeč o Církvi, aniž by tam byla přítomna Maria, Matka našeho Pána, se svými bratry.** (Chromatius z Akvileje) (...) Ona ať pomáhá vaší námaze radostně a odvážně *sentire cum Ecclesia* a pomáhá vám utvářet u svěřených *anima ecclesiastica*. (...)

*Podle Bolletino Vaticano
připr. -lš-*

vota prožil v Římě, jenom letní prázdniny trávili studenti na venkově v okolí města. Mezi ostatními bohoslovci Germanica si Stepinac, o osm let starší než většina z nich a k tomu bývalý důstojník, brzy získal respekt.

Ještě v polovině studia musel Stepinac bojovat s pochybnostmi o svém povolání ke kněžství, jež ho přepadly. Rozptýlit je se mu podařilo až v modlitbách před milostným obrazem Panny Marie, uctívané jako Salus Populi Romani, v bazilice Santa Maria Maggiore. Pak již nic nestálo v cestě úspěšnému ukončení studií. V roce 1927 dosáhl Stepinac doktorátu filozofie a roku 1931 doktorátu teologie, když již o rok dříve, dne 26. října 1930, ve věku třiceti dvou let, byl vysvěcen na kněze. Hned po ukončení studií, v létě 1931, se konečně vrátil do vlasti.

Záhřebský arcibiskup Anton Bauer jej jmenoval svým ceremoniářem. Tato funkce však mladému knězi nedostačovala; kromě ní se horlivě věnoval charitativní činnosti a pracoval také mezi studentstvem. Arcibiskupským ceremoniářem byl však Stepinac jen tři roky. Nemocný, již takřka osmdesátiletý arcibiskup usiloval o to, aby mu byl dán k pomoci biskup-koadjutor s právem nástupnictví, což se jevilo nejvýš potřebné vzhledem k církvi nepřátelskému režimu tehdejší Jugoslávie, který by nepochybně po arcibiskupově smrti kladl jmenování nového arcibiskupa značné překážky. Na návrh samotného arcibiskupa byl k obecnému překvapení jmenován v roce 1934 koadjutorem záhřebského arcibiskupa s právem nástupnictví Stepinac, jenž byl poté vysvěcen na biskupa a jmenován generálním vikářem arcidiecéze. Za tři roky poté, v roce 1937, arcibiskup Bauer zemřel a Stepinac se v třiceti devíti letech stal záhřebským arcibiskupem.

Poměry, za kterých Stepinac začal spravovat záhřebskou arcidiecézi, nebyly rozhodně pří-

znivé ani pro katolickou církev, ani pro chorvatský národ. Perzekuci nesrbských národů Jugoslávie ze strany vládnoucích Srbů ještě doplňovala náboženská diskriminace spojená s proťožováním pravoslavií. Docházelo nezdědky i k aktům fyzického násilí, takže sám Stepinac se v roce 1935 v rozhovoru s francouzským spisovatelem Pezetem vyslovil, že nikdy za dlouhá staletí, kdy Chorvatsko bylo spojeno s Uhrami a později tvořilo součást Rakousko-Uherska, nebylo v zemi prolito tolik krve jako v posledních letech.

Nicméně ani tyto nepříznivé okolnosti nezabránilly Stepinacovi horlivě plnit povinnosti biskupského úřadu. Obzvláštní péči věnoval Katolické akci, jež se za pontifikátu Pia XI. snažila probudit z letargie katolické laiky. V Záhřebu samotném založil v nových čtvrtích města množství nových farností, pořádal „sociální týdny“, věnované sociálním otázkám, zvláště palčivým v době hospodářské krize, podporoval katolický tisk, jehož význam si vždy velice silně uvědomoval, a jeho úsilí v tomto směru vyvrcholilo založením nepolitického katolického deníku. Velmi ostře vystupoval proti potratům, čehož dokladem je zvláště jeho osobní list lékařům, věnovaný této otázce, v němž označil umělý potrat za „zlo samo o sobě“, které žádný důvod nemůže ospravedlnit. Význačným rysem arcibiskupovy spirituality, prolínajícím vši jeho činnosti, byla mariánská úcta, jejímž výrazem byla mimo jiné každoroční arcibiskupova pouť do mariánského poutního místa Marija Bistrica, vzdáleného 36 km od Záhřebu. Vnější vyvrcholením arcibiskupovy činnosti byly velké oslavy 1300 let vztahů Chorvatska ke Svatému stolci, plánované na léta 1940–41. Tyto oslavy však již ve své druhé polovině probíhaly za zcela změněných okolností.

Dne 6. dubna 1941 vypukla německo-jugoslávská válka

Z dopisu čtenáře

V sobotu 28. listopadu 1998 se konal v Olomouci v budově Vyšší odborné školy Caritas seminář na téma „Křesťanská škola na prahu III. tisíciletí“. Seminář vedl olomoucký biskup Mons. Hrdlička. Účastníky, kterých bylo okolo 50, seznámil otec biskup s dokumentem Vatikánu o školství. Tento dokument byl vydán v 5 světových jazycích. Církev jako matka sleduje rozvoj školství na celém světě a konstatuje, že nastala celosvětová krize mravních hodnot. Média mají velký vliv na myšlení a manipulaci lidí. To vede k popularitě názorů, pravd, nových evangelii. Na základě genetiky prý není člověk vždy odpovědný za své činy, a proto nemívá ceny mluvit o hříchu (např. u homosexuálů). Mnohé religiózní názory vedou nejen k toleranci, ale i k útokům na základní pravdy církve. Projevuje se nihilismus. Nic není, a není-li Bůh, pak vše je dovoleno. Lidé začínají být indiferentní, kdy mnoho poznatků přijímají, aniž by jim věnovali pozornost. V televizi vidíme pořady o hladu, katastrofách a hned následuje veselý a zábavný program.

„Katolická církev má ve školství bohatou tradici. První školy ve středověké Evropě byly církevní. Křesťanskou výchovou rozumíme úmyslné působení na dítě, aby harmonicky rozvinulo všechny své schopnosti tělesné, duševní i vlohy nadpřirozené, a mohlo tak dosáhnout svého cíle pozemského i věčného.“ (Dr. Tomášek, Pedagogika, str. 11) Církevní školy mají velkou evangelizační schopnost, měly by ovlivňovat i pastoraci rodin, pěstovat soucit se slabými, chudými, nemocnými. Lepší úroveň by měly ovlivňovat i ostatní školy. Bolestí církevních a dnešních škol je, že u mládeže chybí silné vlivy a převládá apatie a dále že mládež je málo schopna oběti. Hybným motorem celého výchovného procesu u církevních škol by měla být láska. Proto hodně záleží na osobnosti učitelů a vychovatelů. Je nutné, aby dítě vyrůstalo v silovém pedagogickém poli dobrých lidí. Zvrácení lidé, skini a jiní se rekrutují z lidí, kteří nepoznali lásku.

Učitelská činnost by měla být jednou z nejvyšších činností člověka. Učitel nepracuje s neživou hmotou, ale s dítětem, a tak buduje novou společnost.

Nakonec otec biskup požehnal všem přítomným a popřál hodně zdaru v jejich pedagogické práci.

a během několika dní se pod úder nepřátelských vojsk Jugoslávie, tento „malý žalář národů“, rozpadla. Již 10. dubna vznikl na jejich troskách nezávislý chorvatský stát, přivítaný veškerým chorvatským obyvatelstvem. Nový stát pozdravili i chorvatští biskupové.

Vládnoucím politickým hnutím v chorvatském státě byli ustašové – radikální nacionalisté, s jejichž zbožňováním národa, jehož prospěchu mělo být podřízeno i náboženství a morálka, Stepinac nemohl souhlasit. Jeho postoj k novému režimu byl proto rezervovaný – uznával sice dobro, které přinesl, ale nezavíral oči před zlem, zvláště před perzekucí srbské-

ho obyvatelstva, jemuž se nyní neodpovědné elementy, zvláště takzvaní „divocí ustašové“, mstili za příkoří utrpená v posledních desetiletích i za násilnosti srbských partyzánů (četníků). Nekřesťanský nacionalismus arcibiskup proto mnohokrát veřejně pranýřoval, a to nejen při proslulém kázání na svátek Krista Krále roku 1942. Rozsáhlá charitativní činnost, kterou arcibiskup za války rozvinul, se vztahovala nejen na Chorvaty, ale i na příslušníky jiných národů a vyznání – na pravoslavné Srby, stejně jako na slovinské kněze, vyhnané Němci z okupovaných slovinských zemí.

Pokračování na str. 18

Kardinál Newman o zpovědi

U příležitosti minulého jubilejního roku 1983-1984 uveřejnil Ústřední komitét svatého roku několik úvah kardinála J. H. Newmana o svátosti smíření. Přinášíme jednu z nich, zvláště významnou, týkající se lítosti nad hříchy.

»Snad ten hříšník byl katolík, ale ke své záhubě pohrdl velkým Božím milosrdenstvím. Přijímal vytrvale svátosti, aniž by se staral o to, zda skutečně má všechny potřebné dispozice. V minulosti žil tak, že opustil všechnu náboženskou praxi; ale přišel okamžik a on zatoužil uvést do pořádku svůj vztah ke Stvořiteli; začal tedy pravidelně přistupovat ke svátosti smíření a k Eucharistii. Několikrát přišel za knězem a vyznal své hříchy; kněz je povinen vyslechnout jeho vyznání tak, jak je hříšník přednáší, i když jeho vyznání je rozhodně neúplné. Nenachází důvod, proč by mu měl odepřít rozhřešení. Dostává rozhřešení, pokud jej mohou pouhá slova zbavit hříchů. Přichází znovu a znovu a je nad ním vyslovována formule rozhřešení. Onemocní, je zaopatřen, pohřben s církevními obřady, a je ztracen na věky. Ztracen, protože se nikdy neobrátí upřímně k Bohu. Zvykl si chodit ke svátostem bez opravdové lítosti, a tak klamal sám sebe, když zamlčel své hlavní a nejdůležitější hříchy. Tak klamal sám sebe a myslel si, že nejde o hříchy, a to o hříchy smrtelné. Jeho povrchní náboženská praxe mu stačila, aby uspala a zcela znecitlivěla jeho svědomí. Tak plynula léta, aniž by přistoupil k platné a účinné svaté zpovědi, přistupoval svatokrádežně k sv. přijímání a nakonec svátosti umírajících byly jeho poslední svatokrádeží; a tak předstoupil před Boha.«

šim evropským biskupem té tragické doby“.

Dne 11. října 1946 byl Stepinac odsouzen k 16 letům vězení a ke ztrátě politických a občanských práv na dobu 5 let; 19. října byl pak převezen do vězení v Lepoglavě. Po mnoha intervencích ze zahraničí jeho pětiletý pobyt v této věznicí, během něhož mu v roce 1947 zemřela matka, skončil v prosinci 1951, kdy mu bylo věznění změněno na vyhnanství v rodném Krašiči.

Poslední léta života pak strávil přísně střežený arcibiskup ve svém rodišti. Styk s vnějším světem udržoval pomocí hojné korespondence, posílané ovšem nikoli poštou, nýbrž prostřednictvím důvěryhodných osob. Korespondence čítala na tisíce listů, takže oprávněně můžeme hovořit o pravém „korespondenčním apoštolátu.“ O událostech ve světě se informoval častým poslechem rozhlasu (rád poslouchal chorvatské vysílání Radia Madrid) a ovšem také četl. Příznačné pro arcibiskupovo rozpo-

ložení jsou knihy, ke kterým se často vracel. Bylo to Římské martyrologium, Lactantiova kniha o pronásledování křesťanů v Římské říši a kniha amerického biskupa Fultona Sheena „Komunismus a svědomí Západu.“ Radostnou událostí pro arcibiskupa i pro všechny chorvatské katolíky bylo, když v listopadu 1952 papež Pius XII. jmenoval Stepinace kardinálem, což způsobilo bezmocný vztek Titova režimu a zpřísnění dohledu nad internovaným.

Kardinál Alois Stepinac zemřel v Krašiči 10. února 1960 a 13. února byl pohřben v záhřebské katedrále. Jeho odkazem pro budoucnost mohou být slova, jež řekl hostům, kteří ho navštívili v jeho vyhnanství:

„Národy dozrály pro Krista. Prožily liberalismus, nacionalismus, fašismus, komunismus a socialismus. Všechna tato hnutí byla bezúspěšná. Jen Kristus může ještě pomoci. Přichází nová doba!“

Pavel Zahradník

Největší nebezpečí pro církev i pro chorvatský národ se však již blížilo ze strany, odkud by je nikdo ještě před několika lety nečekal. Byla jím stále rostoucí vojenská moc komunistické partyzánské Národní osvobozené armády, podporované Stalinem a intenzivně vyzbrojované západními spojenci, v jejímž čele stál budoucí jugoslávský diktátor Tito. Násilí vůči církvi v oblastech, které komunističtí partyzáni opanovali, již dávalo tušit, co bude následovat v celé zemi.

V posledních dnech války se Titovi povstalci již blížili k Záhřebu. Naděje na jejich odražení již nebyla žádná, a tak dne 6. května 1945 začal panický útěk obyvatelstva z města. Kromě chorvatské armády a příslušníků ozbrojených jednotek jiných národů prchaly před postupujícími komunisty statisíce civilistů. Cílem tohoto velkého exodu byli spojenci v rakouském Celovci (Klagenfurtu). Jenom část uprchlíků však dosáhla Korutan – většina byla na hranicích 5. britskou armádou zrádně vydána komunistickým partyzánům, kteří většinu z nich povraždili. Jméno rakouského městečka Bleiburg, kde došlo k největším z těchto masakrů, dodnes Chorvatům připomíná tento ne-li největší, tedy jistě jeden z největších zločinů druhé světové války.

Stepinac zůstal v Záhřebu. Ještě v květnu 1945 byl zatčen, zatím však jen nakrátko, a již v červnu byl propuštěn. Dne 4. června si Stepinace povolal k sobě diktátor Tito, ale rozhovor nevedl k žádným výsledkům. Trvalou snahou komunistického režimu od té doby bylo přimět arcibiskupa k uvolnění vztahů chorvatské církve s Římem, při čemž za ideální by zřejmě považovali vytvoření národní církve. V těchto snahách ovšem narazili jak u arcibiskupa, tak u episkopátu i věřících na nekompromisní odpor.

Nový režim si zatím počínal s mimořádnou brutalitou. Na denním pořádku bylo zatýkání a vraždění kněží i věřících laiků, někteří biskupové byli internováni, byly zřizovány koncentrační tábory. V září 1945 se sešla biskupská konference Jugoslávie, kterou svolal Stepinac jako předseda biskupské konference. Z tohoto jednání jugoslávských biskupů vzešel společný pastýřský list, přečtený ve všech farních kostelích dne 30. září. Biskupové (obdobně jako to učinil předtím sám Stepinac v několika memorandech) odsoudili nesčetné akty fyzického násilí na kněžích i laikách, požadovali svobodu pro katolický tisk a školy, návrat konfiskovaných institucí, svobodné vyučování náboženství, upozornili na znemožňování činnosti katolických spolků i charitativní činnosti.

Tento rozhodný hlas biskupů, stejně jako ostrá protestní nota Vatikánu proti náboženskému pronásledování v Jugoslávii, vydaná v říjnu, znamenaly velkou posilu pro chorvatské věřící, ovšem pronásledování trvalo v nezmenšené intenzitě dál. Na samotného arcibiskupa byl dokonce při otevírání nové farnosti v Zaprešiči u Záhřebu zinscenován útok. Posléze dne 18. září 1946 byl arcibiskup zatčen a postaven před soud.

Stepinac se odmítl hájit, odmítl i obhájce a předem prohlásil, že se proti rozsudku nebude odvolávat. Dne 3. října pronesl před soudem půlhodinovou řeč, ve které vyčetl komunistickému režimu všechny jeho zločiny, statečně se přihlásil k právu chorvatského národa na vlastní stát a neváhal veřejně zdůraznit, že jeho pravým žalobcem v tomto zinscenovaném procesu je komunistická strana. Stepinacova řeč se změnila v působivou obžalobu režimu a ona sama je dostačujícím důkazem pravdivosti výroku Stepinacova nástupce Franja Kuhariče, jenž nazval Stepinace „nejstatečněj-

Jubilejní rok

Bonifác VIII. byl papežem, který před takřka 700 lety vyhlásil první jubilejní rok. Bonifác VIII. byl papežem, kterého tupili. Mezi ty, kteří jej hanobili, patřil i Dante, který o něm píše v Božské komedii (Peklo, XIX, 52-53). Kamenem úrazu byla jeho bula *Unam sanctam*, ve které prohlásil, že papež má nejvyšší autoritu na světě, která překračuje autoritu pozemských vládců. Autor *Monarchie* to pokládá za ideologický zločin a duchovní simonii.

Vyhlášení Jubilejního roku 1300 bylo aktem milosrdenství a pokoje. Znamenalo konec křížových výprav a konec obranné války Západu proti islámskému ohrožení. Křížové války byly ve skutečnosti také projevem pokání. Křížáci byli proniknuti duchovní motivací, která souvisela s věčným životem. Jaké skutky pokání tedy zbudou po ukončení křížových výprav? Bonifác VIII. měl velkolepou inspiraci. Udělal Řím centrem duchovního života, zvnitřnil věc spásy v romanitě Církve. Jak veliký papež a jak velká duchovnost!

Jasným dokladem »protiřímského afektu« je temná legenda o Bonifáci VIII., která se rozšířila na podkladě »bílé« legendy o Celestinu V. Ve dvacátém století spisovatelé od Schneidera až po Silona stavějí do protikladu papeže Celestina V., který se dobrovolně vzdal svého úřadu, a Bonifáce VIII., který je fascinující postavou pro svou bulu *Unam sanctam*. Ve skutečnosti všichni velcí papežové byli neoblíbení, protože naplnili Církev novým životem a stali se výzvou pro svět. Tak tomu bylo v případě Řehoře VII., Bonifáce VIII. i Pia IX. Průměrní papežové naopak byli oblíbení, protože svět v nich poznával sám sebe. Kteří papežové jsou průměrní? Ti, které svět miluje.

Jan Pavel II. je navzdory svému vyzařujícímu charismatu neoblíbený. Nevraživost vůči

tomuto papeži pomine až po jeho smrti, podobně jak tomu bylo u Pia XII. Jan Pavel II. opět vyhlásil jubilejní rok a propůjčil tak vnuknutí Bonifáce VIII. novou sílu. Spojuje s tím ale také zcela novou představu: svátek druhého křesťanského tisíciletí, svátek křesťanství.

Tento podnět, který předcházely oslavy tisíciletého výročí kristianizace Polska v r. 1966, se neopírá náhodou o křesťanských národů. Jan Pavel II. oslavuje křesťanský řád dějin, jejichž vrchol představuje Bonifácova bula *Unam sanctam*. »Protiřímský afekt«, který je dnes »protikatolickým afektem«, pokládá středověké křesťanství a v něm pak protireformaci za výraz »špatné povahy« církve (Hans Küng). Dějiny Západu jsou prý dějinami o tom, jak římská církev dychtila po moci a jak byla poražena. Na konci dvacátého století, posledního století druhého tisíciletí křesťanství, by mohl být katolicismus podle Künga nahrazen univerzálním ekumenismem, jehož »chartu hodnot« tento autor již vyhlásil. Küngovo myšlení v Církvi zdomácnělo a projevuje se dvěma požadavky: zrušením celibátu a zavedením ženského kněžství. Již sama skutečnost, že se diskuse rozšířila na toto pole, ukazuje, jaký je rozdíl mezi pokoncilními roky a pontifikátem Jana Pavla II. Po koncilu otrásla sekularizace teologií a ztížila náboženskou cestu Církve. Na tomto poli Jan Pavel II. získal vítězství: teologie osvobození, poslední výhonek rahnerovské teologie, se buďto vzdává svého úřadu jako Boff, nebo se obrací k mystice jako Gutierrez. Křesťanská víra si může posloužit přírodními a společenskými vědami, ale nemůže se omezit na jejich řeč a vzdát se jim.

Pro katolíky se šíří pokušení v církevní oblasti (Otčenáš nás poučuje, že pokušení pochá-

zí od Zlého a vždy věřící ohrožuje). Když není možné zracionalizovat Zjevení, je tu pokus zpolitizovat Církev a změnit ji na společnost jako všechny ostatní, aby v této společnosti katolicismus překonal svou temnou minulost, na kterou je třeba zapomenout.

Jan Pavel II. sáhl k podobnému gestu jako Bonifác VIII.: soustředil spiritualitu Církve do Říma, vyhlásil jubilejní rok, který je současně rokem díkůvzdání za dva tisíce let křesťanství jakožto hlásání naděje a spásy pro třetí tisíciletí.

Nejedná se zde o pouhou apologii katolicismu, nýbrž o manifestaci podstaty křesťanství. Kristus vstal z mrtvých a jeho vítězství se projevuje v životě Církve, v jejím stálém boji proti moci zla. Zmrtvýchvstání neznámá, že by Kristus stál mimo dějiny a v duchu kalvinismu přemístil Boží království do věčnosti. Jestliže Kristus vstal z mrtvých, pak jeho království je mezi námi a Církev sama je královstvím v dějinách, ovšem ukřížovaným královstvím. Bonifác VIII. napsal bulu *Unam sanctam*, papež Řehoř VII. zemřel v zajetí v Salernu, Pius IX. ztratil papežský stát a musel se dívat na to, jak se Itálie jakožto stát odloučila od Církve. Papežové, kteří psali dějiny, jsou poražení papežové. Církev je sice Boží království, ale království Krista ukřížovaného. Sláva a Kříž jsou velmi těsně spojeny: to je podstata křesťanství a to je pravda o katolicismu.

Dějiny druhého tisíciletí jsou dějinami porážek Církve: začaly rozkošem v Cařihradu, v jejím středu stojí reformace, která rozpoltila křesťanství na Západě, ve dvacátém století se pokouší totalitní stát, který přišel s komunismem a pokračoval nacismem, Církev zničit. Když se pak vzpamatovala na Druhém vatikánském koncilu, probudil pokušitel přímo v jejím středu skryté bludné učitele, kteří překroutili smysl výsledku

koncilního jednání. Církev před Janem Pavlem II. je také Církvi Řehoře VII., Bonifáce VIII. a Pia IX. Katolická církev se jimi nechlubí jako nějaká společnost, nýbrž hlásá, že dějiny jsou vykoupěny, že Boží království existuje. *Christus regnat* – tak zní poselství katolicismu: *regnavit a ligno Deus*, trůnem Církve byl vždy Kříž, ale Kříž Kristův, Kříž pravdy.

Jubileem, které představil poprvé Bonifác VIII., děkuje Jan Pavel II. Otcí Kristova království, jakým bylo druhé tisíciletí. A oznamuje lidem třetího tisíciletí, že *brány pekelné je nepřemohou*. Technologie vznikla v křesťanství a není cestou záhuby, jak se přehnaně domnívají »zelení«. Přehnané »zelené« myšlení je krajně pravcové myšlení, protože je stejně jako předchozí totalitarismy novopohanské. Satan se staví především proti všemu, co je skutečně křesťanské. Ale to není začátek konce, protože Kristus vstal z mrtvých, vysvobodil lidstvo z moci satana a přemohl moc pokušitele vítězným znamením Kříže svého Pána. *Vexilla Regis prodeunt* – Královské korouhve jdou vpřed, to jsou všeobecné dějiny křesťanství. A toto je zvěst a podstata katolicismu. Proto otevřívá Jan Pavel II. před jubileem Bonifáce VIII. nový horizont, který je hoden křesťanství.

30giorni 10/96

ADVENTNÍ MODLITBA Z RAVENNY

Bože, ty jsi zvěstoval Vykupitele v zářících znameních až na hranice země. Dej, aby nás nezajal žádný nepřátelský klam, abychom v posvátné oslavě slavili očekávaní jeho slavného narození. To nám uděl skrze Krista, našeho Pána.

Bože, ty jsi utvořil v lůně Panny podivuhodný příbytek. Prosíme tě: Přijď a vysvobod' nás z otroctví, jak jsi to před časem slíbil. Tak ti patří naše chvála a my dosáhneme věčné spásy. To nám uděl po celou věčnost.

v j v

o *Betlém, bazilika Narození: Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est. (Zde se z Panny Marie narodil Ježíš Kristus.)*

Budeme se mít rádi?

Poslední rok přípravy na Velké jubileum je zasvěcen Bohu Otcí

Spojení s naším Bratrem a Spasitelem, posvěcení Duchem, Dárcem života, máme všichni společně vstoupit do Otcova domu. Těžko si umíme přiměřeně představit, jak nesmírně se těší na příchod svých dětí. Připravil pro nás hostinu, která přesahuje všechno pomýšlení. Je nejvyšší čas pomyslet na to, s jakou zasedneme ke společnému stolu v Otcově příbytku. Jsme tedy v době zpytování svědomí před velkým návratem.

Varovným příkladem je pro nás situace, která nastala v závěru překrásného podobenství o mamotratném synu. Radostně připravená hostina, která měla opět celou rodinu přivést ke společnému stolu, se nevydařila, protože starší syn odmítá se svým mladším bratrem k tomuto stolu společné radosti zasednout. Nesoulad, který starší syn vnáší do bratrských vztahů, nevyhnutelně zasahuje citelně i otce. Má-li se hostina vydařit, je nezbytné dokonale ob-

novit bratrské vztahy. Společná radost u Otcova stolu by měla dostat přednost před všemi mezilidskými rozpory.

Radostné setkání s Otcem není možné, jestliže některého ze svých bratří nemilují a dokonce jej tak či onak odmítám. Krátký čas, který zbývá do velkého období milosti, je třeba využít k důkladné revizi vzájemných bratrských vztahů.

Nebeský Otec vidí do srdce jednoho každého z nás. Vidí i to, co my sami nevidíme nebo nechceme vidět. Vidí, jak daleko má každý z nás k tomu obrazu, pro který nás stvořil. Nejsme schopni domyslet, jak ohavné jsou v jeho očích nejen naše hříchy, ale i naše slabosti, protože i tyto slabosti nejsou ničím jiným než důsledkem hříchů. Nikdy nemůže být mezi člověkem a člověkem tak velká propast, jaká je tu vždy mezi člověkem a Bohem. Ale právě proto, že naše hříšnost je tak ohavná, on nás touží vysvobodit

z našeho otroctví a přivést k sobě. Miluje nás navzdory všemu, co nás od něho dělí.

To, co nás od Boha nejvíce odděluje a co se mu velmi protiví, je, když sami prohlubujeme propasti mezi sebou. Podobenství o nemilosrdném služebníku (Mt 18,23-35) je pro nás varováním. Pán nám tu ukazuje, že takovými postoji a takovým chováním k bližním nepřijímáme to, čím se Bůh k nám chce přiblížit, totiž Boží velkodušnost, a nemůžeme se divit, jestliže se pak sami stáváme i pro nejobrotivějšího Otce nesnesitelní.

Že katolíci v naší zemi jsou rozdělení do různých táborů, nemůže nikdo popřít. Pouhé zavírání očí před touto skutečností ve jménu jednoty a lásky existující polarizaci nepřeklene. Horší než samotné rozdělení by byla skutečnost, kdybychom neměli opravdovou snahu taková rozdělení překonávat.

Není to nanejvýš politováníhodné, jestliže jeden druhého odmítáme a nesnášíme už jen kvůli rozličnému způsobu, jakým ten či onen věřící křesťan praktikuje svou úctu k Bohu? Kdyby existoval jen jeden jedině správný

a přijatelný způsob, jak projevat svou zbožnost a vzdávat chválu trojjedinému Bohu, nebylo by řádů, řeholí, hnutí, nemohla by být vůbec řeč o rozličných spiritualitách a nebe by bylo monotónním shromážděním uniformních světců a světic. Nás však jednotliví světci udivují svou originalitou, která se sice mnohdy za jejich života nezamlouvala všem, ale velice se líbila Pánu. Hádá se snad sv. Antonín poustevník se sv. Janem Boskem, která spiritualita je správnější a lepší? *Važte si pokorně jeden druhého více než sebe.* (Fil 2,4) Ve skutečnosti nikdy nevíme, zda bližní, kterého bychom nejraději neviděli, není Bohu daleko milejší než my. A i kdyby se nám zdálo, že na jeho křesťanství nemůžeme najít nic pozitivního, ani to není důvod k tomu, abychom se k němu otočili zády. Náš Pán zůstal u Zachea, ačkoliv si všichni mysleli, že si tento veřejný hříšník zaslouží jen opovržení.

Kdyby se naše náboženské obyčeje jakkoliv rozcházely, něco musejí mít společného: uctíváme přece všichni jednoho a téhož Boha a cílem našeho po-

zemského života je, abychom jednou všichni spolu patřili ve slávě na jeho tvář. Blažení v nebi se radují nejen z Boha a jeho lásky, ale i jeden z druhého a z toho, jak se milují.

Naopak, zavržení se šírají vzájemnou nenávistí. Čemu se tedy podobá situace, kdy křesťan nesnáší křesťana? Kdy se to podle našeho názoru urovná, abychom mohli ve společné radosti chválit svého společného Otce? Nevíme dne ani hodiny a můžeme být před jeho trůn povolání třeba dříve, než dočteme tento článek. Jestliže zde na zemi zastáváme postoj »budťo on, nebo já« – »budťo my, nebo oni«, jak se toto dilema rozřeší před Boží tvář? Chová-li každý z nás naději, že jej Otec přijme do svého domu, jak bychom mohli o druhém soudit, že tam nepatří? Má-li tedy každý z nás být pro Boha »přijatel-ný«, jak můžeme být nepřijatelni navzájem? Přijměme skutečnost, že náš bližní může být natolik jiný, že mu nerozumíme, ale není to důvodem k tomu, abychom jeden k druhému chovali tolik nedůvěry a neúcty, aby mezi námi vznikla propast. Budeme skládat velmi přísné účty z každého slova, kterým jsme u kohokoliv zaselí pocit nedůvěry v dobrou vůli bližního, a tak prohloubili a rozšířili vzájemné rozdělení.

Vzájemné rozdělení je také příčinou pohoršení. Chováme-li v srdci nesnášenlivé a odmítavé postoje vůči druhým a jejich práci, těžko se uvarujeme, abychom je také tu a tam neprojevili, a děje se tak často způsobem, který porušuje lásku. *Běda člověku, skrze něhož pohoršení přichází.* (Mt 18,7) Uvážíme-li, jak přísně Pán odsuzuje pohoršení a jak i sám dělá všechno, aby se pohoršení vyvaroval (srov. Mt 17,27), neměli bychom brát tuto skutečnost na lehkou váhu. Neznamená to, že bychom nemohli mít k někomu výhrady. Ale o těchto výhradách je třeba začít mluvit především s ním samým. Máme k tomu dokonce od Pána jasné směr-nice. (Srov. Mt 18,15-17) Každý také ať zkoumá sám sebe, zda někoho neodsuzuje především proto, že je mu v něčem nepohodlný. *Netupte jeden druhého, bratři.* (Jk 4,11) *Nestýskejte si jeden na druhého, abyste nebyli souzeni.* (Jk 5,9)

Nesnášenlivost a vnitřní rozdělení je vážnou překážkou ekumenismu. Projevujeme-li velkou vstřícnost odloučeným bratřím dříve, než jsme obnovili dokonalou vstřícnost vůči všem, kteří s námi *vírou patří do stejné rodiny* (Gal 6,10), o jakou vstřícnost a o jakou jednotu se může jednat? Proč by se měl někdo vracet do domu, kde se vytvářejí nesmiřitelné tábory a kde bratr bratra nemůže snést? Dokud žijeme v zatížené přítomnosti, nemůžeme se pokoušet očisťovat zatíženou minulost, protože by to mohlo znamenat spíše pokrytectví.

Pokud jsou lidé do sebe zamilovaní, hledají jeden na druhém tolik dobrého a krásného, aby to převážilo i to, co dobré a krásné právě není. Když se naopak rozvádějí, snášejí jeden na druhého tolik nedobrych pohledů a obvinění, že pro nic dobrého a krásného nezbude místo. K překonání nežádoucího rozdělení je nezbytné hlubší vzájemné poznání. Vyžaduje to od nás někdy odložit předsudky a přiblížit se k těm, kteří se nám jeví nepřijemně jiní. Možná, že je známe jen z doslechu, a je otázka, zda ti, kdo nám o nich (někdy vytrvale) referují, tak činí upřímně a objektivně. Zkusme k sobě navzájem přistupovat nikoliv s presumpcí zlého, nýbrž s předpokladem dobrého. Jinými slovy nehledejme na druhém jen další důvody, které v našich očích opodstatňují naše odmítání, ale pokusme otočit zcela svůj zorný úhel. Není třeba se bát, že nám to ublíží, když objevíme jeho kladné stránky.

Rozcházíme-li se v názorech na nepodstatné věci, nemělo by to mezi námi vytvářet přehradu. Různí-li se ovšem naše pohledy v tom, co je zásadní, pak je tu jediná platforma, která nás může sblížit, a tou je učitel'ský úřad Církve. Pokud bychom stavěli svůj soud a své názory nad tuto autoritu, pak jsme ovšem na cestě rozchodu s jednou, katolickou a apoštolskou Církví, pak je to ovšem povážlivá situace, na jejíž vyřešení nevystačí jen láska a snášenlivost. Zde je třeba vážně zpytovat svědomí, zda místo do Otcova domu neputujeme do cizí země.

Kdo však jsi ty, že odsuzuješ bližního? (Jk 4,12)

MODLITBA SVATÉHO OTCE JANA PAVLA II. K TŘETÍMU ROKU PŘÍPRAVY NA VELKÉ JUBILEUM ROKU 2000

*Bud pochválen Pane, Otče na nebi,
ve svém nekonečném milosrdenství
ujal ses lidí v jejich bídě
a daroval jsi nám Ježíše, svého syna,
narozeného ze ženy.*

*Je naším spasitelem a přítelem,
naším bratrem a Vykupitelem.*

*Díky Tobě, dobrý Otče, za dar jubilejního roku;
dej, ať je nám dobrou příhodnou,
rokem velkého návratu do otcovského domu,
kde očekáváš ztracené děti,
abys je v odpouštějící lásce objal a pozval
ke svému stolu, oděné do slavnostního roucha.
Bud' od nás, Otče, veleben na věky!*

Dobrotivý Otče,

*at' v tomto svatém roce vzroste naše láska k Tobě
a k bližnímu;*

*at' Ježíšovi učedníci podporují spravedlnost a mír;
chudým at' se hlásá radostná zvěst
a matka církev at' projeví svou obzvláštní lásku
k malým a vyděděným.*

Bud' od nás, Otče, veleben na věky!

Spravedlivý Otče,

*at' Velké jubileum je vhodnou příležitostí,
aby všichni katolíci znovu objevili radost
v naslouchání Tvému slovu
a v plnění Tvé vůle.*

*At' poznají, co znamená společenství bratří a sester,
když společně lámou chléb a chválí Tě hymny
a duchovními zpěvy.*

Bud' od nás, Otče, veleben na věky!

Otče, bohatý na milosrdenství,

*dej, at' svatý rok je dobrou otevřeností,
dialogu a setkávání*

mezi všemi, kdo věří v Krista,

i s těmi, kdo vyznávají náboženství;

ve své nesmírné lásce měj slitování se všemi.

Bože, všemohoucí Otče,

*dej, at' všichni Tvoji synové a dcery poznají,
že na cestě k Tobě, poslednímu cíli člověka,
je provází Panna Maria,*

*obraz čisté lásky, Tebou vyvolená Matka Kristova
a Matka církve.*

Bud' od nás, Otče, veleben na věky!

*Tobě, Otče života, který jsi věčným přítelem,
nejvyšším dobrem a věčným světlem
spolu se Synem a Duchem svatým,
bud čest a sláva, chvála a dík na věky věků.*

Amen.

Bud' od nás, Otče, veleben na věky!

-š-

Vykoupení těla (dokončení)

IV. LIDÉ ŽIJÍCÍ V PANENSTVÍ JSOU ZVLÁŠTNÍM ZNAMENÍM PRO VYKOUPENÍ TĚLA

Kdysi jste byli ve tmě, nyní jste se stali světlem v Pánu. Žijte jako děti světla. (Ef 5,8)

Vykoupení je Boží lék pro svět, ono je pravda, svatost, je nový život. Církev musí tento lék předávat. Od toho se nesmí nechat odvést. Pravdu není možno zamlčet. Maják nesmí zhasnout. Vykoupení stále vydává svědky. I dnes jsou jeho ovocem. *Světlo svítí ve tmách.*

Panenství je směrovkou k budoucnosti v nebi

Plodnost vykoupení ukazují mezi mnoha svatými a spravedlivými zvláště ti muži a ženy, kteří si v průběhu celých církevních dějin zvolili celibát nebo slib panenství. Jsou zvláštním znamením pro vykoupení pohlavnosti. Panenský Bůh a člověk chtěl, aby v jeho Církvě, pokud se nachází jako poutnice na cestě k velikonoční budouc-

Po zmrtvýchvstání se lidé nebudou ani ženit, ani vdávat, ale budou jako andělé Boží v nebi. (Mt 22,23.29)

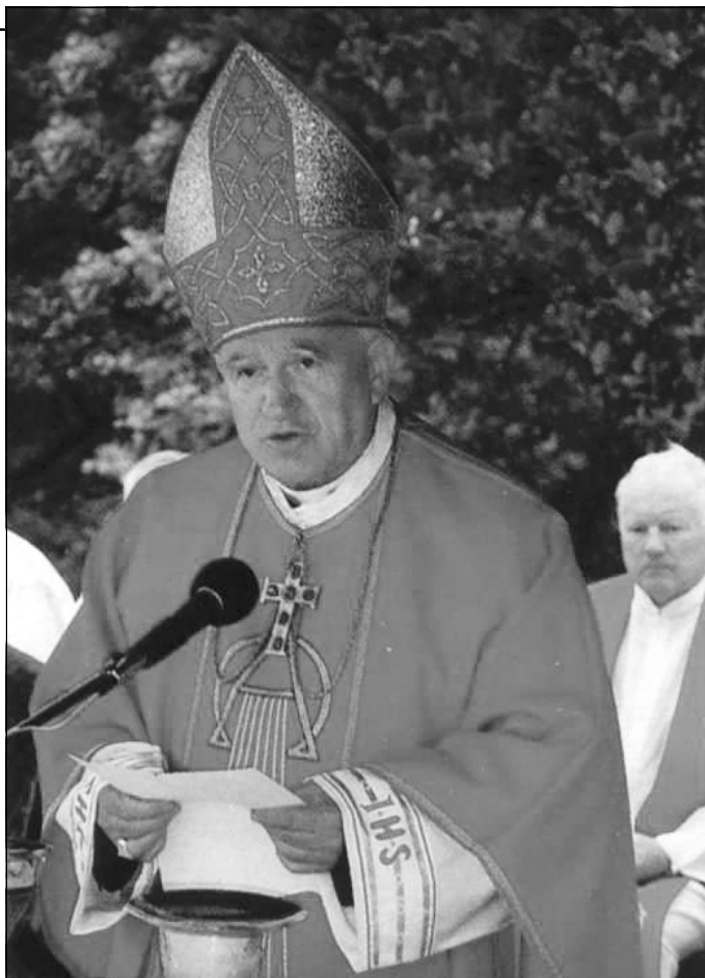
O této budoucnosti vydávají již dnes v Církvě svědectví panenské duše. Následují nabídku Ducha svatého. Posílněné Boží silou, necítí se ani zkrácené, ani ochuzené. Naopak. Jsou dokladem zvláštní plodnosti vykoupení, naplněné velkou láskou, která je osvobozuje k ještě větší velkorysosti vůči Bohu i vůči bližním. Tito muži a ženy jsou panenskou tvář Církvě. Následují panenského Ježíše a jeho panenskou Matku. Jejich tělesná neporušenost vyjadřuje bohatství panenské duše a neodvolatelnou příslušnost k Bohu. Mnoho svatých panen bránilo své panenství za cenu mučednictví. Jsou takové i v Chorvatsku v minulosti i v přítomnosti.

»Tito muži a ženy jsou pro mladé lidi i pro manžele příkladem pozvání k životu, který doporučují apoštolové, otcové, církevní učitelé a pastýři. Je to **Boží dar, který Církev přijala od svého Pána** a který z jeho milosti stále uchovává.« (LG 43) K tomuto povolání nám náš Spasitel řekl: *Ne všichni rozumějí tomu slovu, nýbrž jen ti, jimž je to dáno... Kdo můžeš rozumět, rozuměj. (Mt 19,11-12)*

Pěstovat panenství

Kdo mě miluje, bude mé slovo zachovávat. (J 14,23)

Církev musí mít vždy odvahu a s rozhodností hlásat lidem Boží pohled na člověka a na jeho lidský život. I tehdy, když je označována za zpátečnickou a konzervativní; i tehdy, když se jí dostává obvinění, že je proti člověku, proti jeho štěstí a pokroku. Vždyť již náš Pán byl označen za svůdce a nepřítele národa. Apoštolům se nevedlo jinak. Když je řeč o **čistotě** nebo o vykoupené pohlavnosti, někteří lidé zavírají uši, aby nemuseli slyšet tato »tvrdá slova«.

Kardinál Franjo Kuharič

To zažil apoštol Pavel, vězeň evangelia: *Když přišla řeč na spravedlnost, zdrženlivost a budoucí soud, dostal Felix strach a řekl: »Pro tentokrát odejdi. Zavolám tě zase, až budu mít kdy.« (Sk 24,25)*

Nečistota dělá slepým pro Boží skutečnost

Svět a lid zaplavila záplava bahna. Sexuální bezuzdnost – nečistota – dělá ducha slepým pro Boží skutečnost a zabíjí svědomí. Nesmíme se těmto špatným skutečnostem poddávat. Byla by to zrada na Bohu i na lidech. Musíme mít odvahu mluvit o čistotě, i když je tato slova dnes sotva slyšet. Lidé, kteří žijí čistě, znají radost, kterou čistota přináší, a mluví o tom bez ostychu. Mladí lidé pochopí, že nebudou mít podíl na vykoupení, jestliže se nerozhodnou pro čistý život. Budou se moci přesvědčit, že jenom čistě srdce se otevírá Spasiteli, jak sám řekl: *Blahoslavení čistého*

srdce, neboť oni budou vidět Boha. (Mt 5,8)

V. VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ, KÁZÁNÍ A PASTORACE VE ZPOVĚDNICI MUSEJÍ DÁLE HLÁSAT

Toto všechno patří do katecheze, ale také do kázání a zvláště do zповědnice. Opomenutí na tomto úseku znamená obracet se ke zlému a k hříšnosti. Protože špatné myšlenky jsou těžkým proviněním proti vykoupení. Svůdkyním a svůdcům řekne Vykupitel lidského pokolení: *Mýlíte se!* Jestliže svedené svědomí je příčinou častého svatého přijímání, pak toto přijímání neznamená účast na vykoupení. Léč pro mrtvé již nemá význam.

Jenom dobrou svatou zповědí dosáhne hříšný člověk vykoupení. Náprava, lítost, pevně předsevzetí jsou složkami obrácení; bez takového smýšlení není odpuštění.

nosti, měla s sebou viditelné svědky této budoucnosti a eschatologické naděje. Při zmrtvýchvstání bude vykoupení lidského těla dokonáno a uzavřeno. V oslaveném těle již nebude mít pohlaví tento svůj pozemský význam. Ježíš řekl saduceům, kteří tvrdili, že není zmrtvýchvstání: *Mýlíte se, neznáte ani Písmo, ani Boží moc.*

∞ Svatá Eucharistie je pokrmem čisté duše! Je posilou pro čistý život.

Modlitba, svátosti, rozjímání o Božím slovu, vyhýbání se blízké příležitosti k hříchu, to jsou všechno podmínky pro to, aby slabý člověk mohl prožít krásu vykoupení. Duch se musí živit pravdou a posilovat milostí, pak bude i tělo vykoupeno ke svobodě, jaké se těší Boží děti.

Těmito úvahami není zdaleka vyčerpáno toto téma, ale ukazují na to nejpodstatnější. Zvláště doporučuji pro přípravu mladých lidí k manželství studium apoštolského listu o manželském životě *Familiaris consortio* (1981) Jana Pavla II.

Maria – odraz Kristova světla

Obrátme svou pozornost k panenskému Vykupiteli. On je Světlo. A jeho panenská Matka svým neporušeným panenstvím je dokonalým odrazem světla svého Syna. Následuje jí velký počet čistých a nevinných dívek, důstojných otců a zbožných matek a osob, které svůj život zasvětily Bohu v panenství celibátem nebo řeholními slibů. Zvláště je třeba se zmínit o mučednicích panenství!

To jsou ideály, které zahánějí blud temnosti a osvěcují svědomí. Mějme odvahu s rozhodností skutečně svobodných lidí budovat lepší svět čistoty a nevinnosti! Je to Boží příkaz! Bude to ovoce vykoupení. *Proto jděte ke všem národům, udělejte z nich mé učedníky a naučte je všemu, co jsem vám přikázal.* (Mt 28, 19n)

Pokyny apoštolů

Jako jsi mě poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. (J 17, 18)

Apoštolové následovali Ježíšovu výzvu. Dejme jim na konci naší úvahy slovo.

Sv. apoštol Petr píše věřícím, kteří byli rozptýleni v Pontu, Galacii, Kapadocii, v asijských provinciích a v Bit-

hunii: *Ozbrojte se i vy takovým smýšlením: ... neřďte se po zbyvajících část života pozemskými žádostmi, ale vůlí Boží. Dost dlouho jste v minulosti plnili vůli pohanů a žili prostopášně, dychtili jste po špatnostech, opijeli se... a oddávali se nedovolenému uctívání model. Teď se tomu pohané nemohou vynadivit, že už s nimi nehýříte a nevrháte se do stejného bahna jako oni. Proto vám nemohou přijít na jméno. Ale budou muset skládat účty tomu, který je připraven soudit živé i mrtvé.* (1 Pt 4, 1-5)

Jste-li poslušné děti, nepřispůsobujte se špatným vášním z minulého života, kdy jste ještě neměli poznání. Ale v celém svém chování buďte svatí, jako je svatý ten, který vás povolal. (1 Pt 1, 14-15)

Manželství ať je u všech v úctě a manželské lože neposkvěněné, neboť Bůh bude soudit smilníky a cizoložníky. (Žid 13, 4)

Neboť to je vůle Boží: vaše posvěcení. Zdržujte se smilství, naučte se každý držet své tělo ve svatě kázni a počestnosti, protože Pán to všechno přísně trestá. Bůh nás přece nepovolal k nečistotě, ale k posvěcení. Když tím příkazem někdo pohrdá, nepohrdá člověkem, ale Bohem, který vám dává svého svatého Ducha. (1 Sol 4, 3,7-8)

Budte chrámem Ducha svatého

Tělo není pro smilnění, je pro Pána a Pán pro tělo... nebo nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás bydlí a kterého vám Bůh dal a že proto už nepatříte sami sobě? Byli jste přece vykoupeni, a to za vysokou cenu.

Toto Boží slovo platí pro všechny časy – i pro naše dni. Vykoupení je nové tělo, nový svět: svět Boží!

Oslavujte Boha ve svém těle!

-sks 44-45/98-
Překlad -Iš-

(Redakčně kráceno)

ZABRAŇTE ŠÍŘENÍ MORU!

V r. 1623 byly do olomouckého kostela sv. Mořice z římských katakomb přivezeny ostatky mučednice sv. Pavliny. Když ještě v r. 1623 zuřil ve městě strašný mor, který si vyžádal 7000 obětí, uspořádala městská rada 8. října prosebný průvod s těmito ostatky v naději, že svěťice vyprosí zastavení řádící epidemie. Stalo se tak – a městská rada zvolila z vděčnosti sv. Pavlinu za patronku města Olomouce. Městu pomohla ještě několikrát, zvláště v r. 1715. V neděli 6. prosince 1998 se v mořickém chrámu shromáždilo velké množství dětí s rodiči k uctění ostatků mučednice Pavliny. Každá matka jí věnovala růži a kolem ostatků se rozhořelo mnoho světýlek – darů dětí. P. František Hanáček v promluvě připomněl potřebu opět prosit sv. Pavlinu o zažehnání moru, hroznějšího než ty epidemie let minulých: svědectví tisku a rozhlasu o morové nákaze mravní zkaženosti doplnilo čtení listu olomouckého arcibiskupa Mons. Jana Graubnera, který přinášíme v plném znění:

*Všem famostem města Olomouce
pozdrav a požehnání!*

Drazí bratři a sestry,

obracím se na Vás tímto mimořádným listem, abych vyzval k společné reakci na bolest, kterou mají mnozí z nás, když vidí jeden z plakátů, který se objevil v posledních dnech na vývěsních tabulích města. Oznamuje něčí vánoční program a zobrazuje Madonu, jejíž dítě má prasečí hlavu. Ukazuje to, že jsou mezi námi lidé, kterým není nic svaté. I pro nevěřící spoluobčany jsou přece Vánoce dobou lásky a úcty, otevřenosti dobru. I pro nevěřící je Madona symbolem mateřství a lásky.

Jestli je naše město lhotejné k posprejovaným zdem, kresleným oběšencům na domech a dnes i takové urážce Boha a všech křesťanů, ale i nejposvátnějších hodnot všech slušných lidí, musí počítat s tím, že zítra tu bude mít hákové kříže a veřejnou oslavu zla. Je třeba se probudit. Jan Křtitel nás dnes vyzývá: Obratťe se! To neříká jen těm, kdo hlásají zlo. To říká i nám. Odvratťe se od své pasivity. Nebudete-li světlem, zahynete spolu se světem v temnotě. Pasivita dobrých je vítězstvím zlých. Nevydáte-li svědectví evangeliu před světem, nepřivedete-li ke Kristu ty, co ho neznají, mamě budete snít o lepším světě, o spravedlnosti a pokoji.

Bůh není mstivý, ale rouhání přivolává Boží tresty. Máme-li spoluvinu i na tomto rouhání třeba neúspěšným předáváním víry a nedostatkem evangelijního svědectví, je třeba, abychom dělali řádné pokání a smír. Proto vyzývám všechny k dobrovolnému postu tento pátek a prosím, aby se ve všech famostech města v pátek konala smírná pobožnost za velké účasti věřících.

Formulář mše svaté v pátek vezměte o Božím milosrdenství. Při pobožnosti nejen odprošujeme, ale také rozjímáme o tom, co od každého z nás Pán čeká jako přínos pro duchovní obrodu města.

Děkuji všem, kteří přijali mou výzvu. Všem vyprošuji požehnané dny adventního času, přeji vše dobré od Pána a ze srdce žehnám.

Arcibiskup Jan

Maria – Matka vedená Duchem svatým

1. ledna – svátek Matky Boží Panny Marie

Jako korunu úvah o Duchu svatém, je muž byl věnován tento rok na cestě k Velkému jubileu, pozvedněme svůj zrak k Marii. Souhlas, který ona vyslovila před 2000 lety, představuje výchozí bod nových dějin lidstva. Neboť Boží Syn se vtělil a začal přebývat mezi námi ve chvíli, kdy ona řekla andělovi: *Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova.* (Lk 1,38)

Maria – vzor pro rodiče

Mariina součinnost s Duchem svatým, jak se projevila při zvěstování a při navštívení, je vyjádřena postojem trvalé učenlivosti vůči vnuknutím Ducha Utěšitele. Vědoma si tajemství svého božského Syna, Maria se nechává vést Duchem, aby se chovala přiměřeně ke svému mateřskému poslání. Jako pravá žena modlitby žádala Panna Ducha svatého, aby dokonal dílo započaté v početí, aby *dítě mohlo prospívat moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí* (Lk 2,52). Z tohoto pohledu se Maria jeví jako vzor pro rodiče a ukazuje na nutnost utíkat se k Duchu svatému, aby mohli najít správnou cestu v obtížném úkolu výchovy.

Duch svatý a Simeon

Epizoda představení Ježíše v chrámě spadá v jedno s významným zásahem Ducha svatého. Maria s Josefem přišli do chrámu, aby »představili« (srov. Lk 2,22), tzn. obětovali Ježíše podle mojžíšského zákona, který předepisoval vykoupení prvorozců a očištění matky. Když prožívali smysl tohoto obřadu jakožto vyjádření upřímné oběti, byli osvíceni slovy Simeona, která pronesl pod zvláštním vlivem Ducha.

Lukášovo líčení výslovně zdůrazňuje vliv Ducha svatého na život tohoto kmeta. On přijal od Ducha záruku, že nezemře, dokud neuvidí Mesiáše. *A veden Duchem se odebral do chrámu.* (Lk 2,27) Přichází právě v okamžiku, kdy Maria a Josef tam přinášeli dítě. Je to tedy Duch svatý, který zorganizoval toto setkání. A on inspiroval staříčského Simeona ke kantiku oslavujícímu budoucnost dítěte, které přichází jako *světlo k osvícení pohanům a k slávě izraelského národa* (Lk 2,32). Maria a Josef se divili těmto slovům, která **rozšiřují Ježíšovo poslání na všechny národy.**

A Duch ještě dává Simeonovi, aby pronesl **bolestné proctví:** *Ježíš bude zna-*

mením, kterému se bude odporovat, a Marii duší pronikne meč. (Lk 2,34.35) Těmito slovy Duch svatý připravuje Marii na velkou zkoušku, která na ni čeká, a dává tak obřadu představování dítěte **hodnotu oběti přinášené z lásky.** Když Maria přijala svého syna ze Simeonovy náruče, pochopila, že ho přijímá, aby ho obětovala. Její mateřství má splynout s Ježíšovým osudem a každý odpor vůči němu se má odrazit v jejím srdci.

Mariino kalvarské mateřství

Mariina přítomnost pod křížem je znamením, že Matka došla až na dno bolestné cesty, kterou načrtl Duch svatý Simeonovými ústy.

Na Kalvárii se v Ježíšových slovech, jimiž se obrací na Matku a na milovaného učedníka, projevuje jiná charakteristika působení Ducha svatého: **zabezpečuje plodnost oběti.** Ježíšova slova ukazují právě »mariánský« aspekt této plodnosti: *Ženo, to je tvůj syn!* (J 19,26) V těchto slovech se Duch svatý neprojevuje výslovně. Ale od okamžiku, kdy událost na Kříži, stejně jako celý Kristův život, se rozvíjí v Duchu svatém (srov. Dominum et vivificantem 40-41), právě v témž Duchu svatém **žádá Syn Matku, aby souhlasila s obětí Syna a aby se tak stala Matkou množství synů.** Této nejvyšší oběti Ježíšovy Matky zajišťuje Duch nesmírné ovoce: **nové mateřství,** které je určeno k tomu, aby se rozšířilo na všechny lidi.

Nová Eva prvních Letnic

Z kříže chtěl Spasitel vylít na lidstvo řeku živé vody (srov. J 7,38), tzn. hojnost Ducha svatého. Ale toužil, aby toto vylití milosti bylo spojeno s tvářičkou matky, jeho Matky. Maria se nyní jeví jako **nová Eva, Matka všech živých, nebo jako Dcera sionská, Matka národů.** Vykupitelské poslání Ježíšovo v sobě zahrnuje dar univerzální matky: *Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno,* píše Jan po dvojím prohlášení: *To je tvůj syn a To je tvá matka.* (J 19,26-28)

Z této scény můžeme vytušit harmonii božské úrovně ve vztahu k Mariině roli ve vykupitelském díle Ducha svatého. V tajemství **vtělení** její spolupráce s Duchem sehrála podstatnou roli; také v tajemství **zrození a formování Božích**

dětí doprovází mateřská součinnost Mariina aktivitu Ducha svatého.

Dar všeobecného mateřství

Ve světle Kristova prohlášení na Kalvárii nabyvá Mariina přítomnost ve společenství, které očekává Letnice, svou plnou hodnotu. Svatý Lukáš, který obrátil svou pozornost na Mariinu úlohu při Ježíšově početí, chtěl zdůraznit její významnou přítomnost při zrození Církve. Společenství se skládá nejen z apoštolů a učedníků, ale také z žen, mezi nimiž jmenuje Lukáš jedinečně *Marii, matku Ježíšovu.* Bible nám neposkytuje jinou informaci o Marii po kalvarském dramatu. Ale je velice důležité vědět, že ona se **účastnila života prvního společenství a jeho vytrvalé a jednomyslné modlitby.** Zcela jistě byla přítomná vylití Ducha svatého v den Letnic. Duch, který již přebýval v Marii a působil v ní zářky milosti, nyní sestupuje do jejího srdce a dává jí **gary a charismata potřebná k výkonu duchovního mateřství.**

Maria – cesta Ducha svatého

Maria ustavičně zastává v Církvi svou mateřskou roli, kterou jí Kristus světil. V tomto mateřském poslání pokorně služebnice Páně nekonkuruje roli Ducha svatého; naopak, ona je povolána tímž Duchem, aby s ním mateřským způsobem spolupracovala. On vyvolává ustavičně v paměti Církve slova, která Ježíš řekl milovanému učedníkovi: *To je tvá matka!* a vyzývá všechny věřící, aby **milovali Marii tak, jak ji miloval Kristus.** Každé prohloubení svazku s Marií dovoluje Duchu svatému plodnější působení v životě Církve.

L'Osservatore Romano, 9.-10. 12. 1998
Mezilitulky a zvyraznění redakce Světla

Vznešenost podřízenosti

Zamyšlení nad liturgickými texty
svátku Svaté Rodiny

Vezmi dítě i jeho matku a uprchni do Egypta

Nespokoj se s úryvkem, který uslyšíš při bohoslužbě v dnešním prvním čtení. Stojí věru za to, zahloubat se do celé 3. kapitoly knihy Sirachovcovy. Slyšíš v ní jasný ohlas 4. přikázání Desatera, které Hospodin předal svému lidu skrze Mojžíše již o tisíc let dříve. Úctou k rodičům podmiňuje Bůh všechno to dobré, co uděluje člověku jako projev své nejdobrotivější přízně, a má k tomu ty nejvážnější důvody.

Jestliže Pán chce, aby otec byl ctěn od dětí, pak je to proto, že instituce rodiny nemá svůj základ zde na zemi, nýbrž v samotném Bohu. To, co má rodina zobrazovat, je Bůh v jeho vztazích. Bůh právě do rodiny promítl bohatě sám sebe. Teprve ve společenství rodiny se vytváří prostředí, ve kterém se může zde na zemi v lidských vztazích projevat obraz Božího života, v němž Otec od věčnosti plodí svého Syna a oba se v nekonečné vzájemné úctě milují nevýslovnou láskou Ducha svatého.

Ale Bůh si přeje, aby se v rodině zrcadlil i jeho otcovský vztah k člověku. Přivedl tě k bytí z nicoty a bezmocnosti, aby tě živilo vědomí jeho nezasloužené a všechno přesahující lásky, a tak abys byl přiveden ke stavu, že i ty jej miluješ a ctíš.

Máš být obrazem Božím nejen svou duchovou podstatou jako rozumná a svobodná bytost, ale úplněji také svým jednáním a svými vztahy. Takové předznamenání staví skutečnost rodiny do nadpřirozené roviny, aby se mezilidským vztahům vtiskly stopy božské vznešenosti. Ten, kdo přikazuje, musí tak činit s velikou úctou k těm, které Otec svěřuje jeho spolutvořitelské péči. Ti, kdo jsou povoláni, aby poslouchali, musí tak činit s velkou úctou k těm, které si nebeský Otec vyvolil za své spolutvůrce a zástupce. Neúcta k rodičům znamená odmítnutí Božího záměru, a je tedy zneuctěním samého Boha a hanobením jeho obrazu: *Kdo opouští otce, jako by se rouhal Bohu, kdo hněvá matku, bude proklet od Hospodina.*⁽¹⁾

Také ze slov sv. Pavla poznáváš, jak je pro nás závazné, abychom v tomto směru byli Božím obrazem: *vyvolil si nás, jsme mu zasvěceni a miluje nás.* Miluje nás navzdory naší lidské nedokonalosti a on první projevuje vůči nám ustavičně neskonale dob-

rotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Odpustil nám, proto i my máme odpouštět. Cítíš, o jaké krásné duchovní rodinné pohodě tu Pavel mluví? Využij dnešní sváteční příležitost a shromáždí všechny své drahé kolem kříže a jednoho stolu. Zaděvejte se do očí jeden druhému a obnovte v sobě *dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost*, podejte si ruce, dokud *ve vašem srdci nezavládne pokoj*. To je přece smysl skutečnosti, že žijete pospolu: Bůh si vás *shromáždil v jednom těle*. Zdá se vám to obtížné nebo dokonce nemožné? Je třeba se vrátit od rozdělujících zbytečností, rozptýlení a maření času ke sjednocující *Kristově nauce*. Je opravdu ve vašem středu *v plné síle*? Mluví se a děje se u vás všechno *ve jménu Pána Ježíše Krista*?

Pán dobře ví, že pro člověka raněného pýchou je největší překážkou vzájemné úcty a lásky neochota k podřízenosti. Není i pro tebe podřízenost něco, čemu se snažíš vyhnout? Pán ti vyšel vstříc tím, že sám uskutečnil největší zázrak podřízenosti. Jde tak daleko, že se stává úplně bezmocným a dokonale závislým na lidské péči. Spoléhá na to, co pro člověka vložil do člověka: na schopnost a ochotu k laskavé a pečlivé starostlivosti rodičů. Jak vidíš ze situace, kterou ti líčí dnešní úryvek evangelia, Bůh to sám sobě ani svým vlastním rodičům nijak neulehčil. Doprovod' je při jejich náhlém nočním útěku. Podívej se dobře na členy této Nejsvětější rodiny, jak se chystají a vydávají na cestu. Kdo z nich se vyhýbá podřízenosti? Boží Syn sám se podřizuje jako první až neuvěřitelně. Podřízená je i Maria; ona, první mezi všemi lidmi, ona, po Bohu ta nejpřednější, poslouchá pokorně tesaře z Nazareta. Ale ani Josef, hlava této rodiny, není samovládce. I on žije ve vztahu naprosté podřízenosti. Je si vědom, že pouze zastupuje skutečného Otce, a poslouchá bez odmluvy a jediného postesknutí pokyny, ačkoliv nejsou vůbec pohodlné ani příjemné.

Všechna opravdová autorita zde na zemi je autorita zástupná.

Čím více ji máš uplatňovat, tím větší potřebuješ podřízenost vůči tomu, koho zastupuješ. Máš jen propůjčený podíl autority Nejvyššího. Můžeš ji tedy vykonávat jedině s velkou bázni a úctou k tomu, koho zastupuješ a komu musíš ustavičně naslouchat víc než kdokoliv jiný. Od Josefa se však nauč také pokorné a uctivé službě k těm, o které sám Bůh pečuje tím, že je s důvěrou svěřuje do tvé péče.

Pokračování na str. 16

Liturgická čtení

1. čtení – Sir 3,3–7.14–17

Pán chtěl, aby otec byl od dětí ctěn, a potvrdil právo matky u potomstva. Kdo ctí otce, usmiňuje své hříchy, kdo si váží matky, jako by sbíral poklady. Kdo ctí otce, dočká se radosti na vlastních dětech a bude vyslyšen, když se modlí. Kdo ctí otce, bude dlouho žít, kdo poslouchá otce, občerstvuje svou matku. Synu, ujmí se svého otce, když zestáme, a netrap ho, dokud je živ. Slábně-li mu rozum, ber na něj ohled a nepohrdej jím, když ty jsi v plné síle. Nezapomene se ti, žes měl soucit s otcem, započítá se ti (jako náhrada) za tvé hříchy.

2. čtení – Kol 3,12–21

Bratři! Jako od Boha vyvolení, svatí a milovaní projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, má-li kdo něco proti druhému. Pán odpustil vám, proto odpouštějte i vy. A nadto nade všechno mějte lásku, neboť ona je svorník dokonalosti. Ať ve vašem srdci vládne Kristův pokoj: k němu jste byli povoláni v jednom těle. Buďte (za to) vděční. Kristova nauka ať je u vás ve své plné síle: moudře se navzájem poučujte a napomínejte. S vděčností zpívejte Bohu z celého srdce žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Cokoli mluvíte nebo konáte, všechno dělejte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci. Vy, ženy, buďte svému muži podřízeny tak, jak se to sluší na křesťanky. Vy, muži, mějte svou ženu rádi a nechovejte se k ní mrzoutsky. Vy, děti, ve všem svoje rodiče poslouchajte, jak se to patří u křesťanů. Vy, otcové, nedrážděte svoje děti, aby neztrácely odvahy.

Evangelium – Mt 2,13–15.19–23

Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.“ Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta a byl tam až do Herodovy smrti. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: „Z Egypta jsem povolal svého syna.“ Když Herodes zemřel, zjevil se v Egyptě Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli.“ Vstal tedy, vzal dítě i jeho matku a odebral se do izraelské země. Ale když uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus, bál se tam jít, a podle pokynu ve snu se odebral na území galilejské. Šel tedy a usadil se ve městě, které se jmenuje Nazaret, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků: „Bude nazýván Nazaretský.“

Vánoční mše

Giovanni Provesi, varhaník a ředitel kůru v Bussettu, seděl u svého stolu nad notami. Uslyšel, jak se někdo venku otřepává od sněhu. Ozvalo se zaklepání. »Vstupte!« zavolal Provesi hromových hlasem.

Do místnosti vstoupil jedenáctiletý chlapec. Byl oblečen do hrubého selského kabátu. Tváře měl mrazem celé rudé.

»Pojď blíže, Beppo!« zavolal Provesi. »Co říkáš, šel bys dnes ještě jednou do Roncole?«

Chlapcovy oči se rozzářily. »Docela rád!«

Provesi přikývl. »Totiž, je třeba, abys tam dělal dnes varhaníka. Měl jsi hrát dnes v mém orchestru, ale v Roncole onemocněl učitel a měli by tam Vánoce bez varhaníka. Myslel jsem na tebe, umíš přece zahrát i na varhany. «

»Já mám hrát v kostele, kde jsem byl pokřtěn, o půlnoční na varhany?« Beppovi radostí přeskočil hlas.

»Znám cestu velice dobře a budu tam včas.«

»Tak jdi s Pánem Bohem a proved' to všechno dobře, ať vidí, že jsem tě něco naučil.«

Když Beppo opouštěl dům, opřel se do něho vítr jak divoké zvíře, hodil mu do obličeje hrsti sněhu a ledově ho zabodl do uší. Ale Beppo na to nedbal. Byl celý šťastný, že bude moci hrát ve venkovském kostele na varhany. Už dlouho nebyl v Roncole. Chodil v Bussettu do školy a musel využít každé volné

chvilky, aby si vydělal aspoň několik centesimů.

Chlapec šel po silnici zasněženou krajinou. Hlavou mu táhla spousta myšlenek i melodií. Ani nepozoroval, jak světla ubývá a jak se vrcholky, stráně, stromy i řeka noří do soumraku. Pojednou bylo docela tma. A sněžilo bez ustání. Ale Beppo cítil cestu pod nohama a kráčel ze všech sil...

Ale jeho nadšená nálada přece jen po chvíli pohasla. Bylo to opravdu nedobré počasí pro tak dlouhou cestu. Prošel již jedinou vsí, která byla po cestě a nyní mu zbývala ještě jedna míle. Nohy se mu bořily stále více do sněhu a chvílemi se musel namáhat, aby je vytáhl ze závějí. Ale pojednou se vylekal až k smrti. Pod nohama mu něco zapraskalo. Bylo slyšet šumění vody. Je zle. Beppo sešel z cesty a ocitl se v řece. Přepadla ho hrůza. Jak najít cestu? Do očí mu vstoupily slzy a mísily se v dotěrnými vločkami.

»Pomoc, pomoc!« volal Beppo. Ale kde ho tady v té sněhové poušti někdo uslyší? Chlapec sepal ruce a začal se modlit. Opět ho přemohlo zoufalství. Křičel o pomoc, co měl sil. Pojednou zmlkl. Bylo to možné? Uslyšel mužský hlas. Někdo odpovídá na jeho volání. Objevil se vysoký starý muž.

»Chudáčku malý, jak jsi mohl tak zbloudit?« Beppo, který byl ještě celý bez sebe, se nezmohl na slovo. Brzy byli

Pohled na dnešní Betléem

MODLITBA PŘEDE MŠÍ SVATOU K PANNĚ MARIÍ

Matko zbožnosti a milosrdenství, neblahoslavenější Panno Maria, já ubohý a nehodný hříšník se k tobě utíkám celým srdcem a tužbou; prosím Tvou slitovnost, abys tak, jak jsi stála u svého nejdražšího Syna, když pněl na kříži, stála také při mně, nebohém hříšniku, a při všech kněžích svaté Církve, kteří dnes obětují mši svatou, abychom s pomocí tvé milosti mohli přinést před tvář nejvyšší a nerozdílné Trojice důstojnou oběť, která se jí zalíbí. Amen.

opět na silnici a k velkému chlapcovu překvapení za krátkou chvíli viděli před sebou světla v Roncole.

»Tak, jsi na místě,« řekl neznámý průvodce. »Já mám ještě kus cesty před sebou.« Než se Beppo zmohl na poděkování, byl pryč.

Chlapec odešel ke kostelu a vystoupil na chůr. Dole seděli sedláci a řemeslníci, i jeho tatínek a maminka. Beppo si sedl na místo, kde sedával učitel Bastrocchi. Rozhlédl se po varhanách, po všech těch muzicírujících andělíčcích a vytrvale si třel zkrehlé ruce. Pak kývl na mladíka, který šlapal měchy, vytáhl rejstříky, položil nohy na pedály, sáhl do kláves a ozvaly se první tóny.

Co to jen bylo za zvuk? Celou obcí dole v kostele to zašumělo. Stal se snad zázrak v tom jejich malém venkovském kostele? To nebyla hudba, jakou tu provozoval jejich starý učitel, takovou muziku tu ještě nikdy neslyšeli. Nebeské tóny jásaly, jako by vycházely přímo z těch dřevěných andílků a jejich pozounů, houslí a harf. A když se ozvaly tóny vánoční písně, zapěl celý kostel jako nikdy předtím. Když pan farář přistoupil k oltáři, byli všichni naplněni radostnou zbožností. Snad samy nebeské bytosti se tu k nim připojily a dotýkaly se všech konci svých perutí...

Kdo to dnes hraje na jejich kůru? Beppo, malý Beppo Verdi...

Myšlenka na neděli – Pokračování ze str. 15

Můžeš-li žít v podřízenosti, děkuj Bohu, že můžeš jít v jeho stopách. Tvoje úloha je lehčí, než toho, kdo tě vede. On musí dbát, aby nepřeslechl Boží hlas a nese odpovědnost za sebe i za tebe. Neztěžuj mu jeho úlohu a projevu mu úctu a vděčnost, že se tě z Božího pověření ujímá. Podřízenost není ponižující poroba ani rezignace na vlast-

ní osobnost. Je to postavení, které svým životem posvětil sám Bůh.

Bože, ve svaté Rodině jsi nám dal zářivý příklad. Dej, ať ji následujeme v ctnostech všedních dnů.⁽²⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Sir 3, 16;

⁽²⁾ vstupní modlitba

Lekce křesťanům

Před krátkým časem dostali křesťané v Anglii od muslimů předvánoční lekci. Předcházela jí návrh městské rady v Birminghamu přejmenovat *Christmas* – Vánoce na *Winterval* – Zimní údolí. Jako důvod se uvádí, že tím se tyto svátky zpřístupní také lidem jiných vyznání.

Svátky sebeopíjení

Tento návrh se setkal s ostrou kritikou koordinátora pro muslimské záležitosti, Dr. Majida Katmeho: »My máme své vlastní svátky a křesťané mají své vlastní svátky. Anglie se všeobecně pokládá za křesťanskou zemi, křesťané mají tedy právo, aby zde zachovávali své tradice. Vánoce jsou však ve stále větší míře svátky přejídání a sebeopíjení. Nevěřím, že by to bylo v duchu Ježíše Krista,« říká tento prominentní muslim. Podle jeho názoru je nejlepším vánočním poselstvím hlásání Kris-

tova učení a Desatera, které se stále více a více porušuje, ať už u muslimů, nebo u křesťanů. Do vánočních svátků proniklo příliš mnoho světského. Každý svátek má přispívat k nápravě života a vést k Bohu. Vánoce se však dočkaly velikého zploštění a zpovrchnění.

Rozjímání o Kristově nauce

Mezi náboženstvími jsou rozdíly. Křesťané věří, že Ježíš byl Boží Syn, islám jej pokládá pouze za proroka Božího. Ale nevidím žádný smysl v tom, pře-

dělávat Vánoce. Jsou příležitostí k rozjímání o Kristově učení.

V podobném smyslu reagoval také zástupce hinduistů a sikhů, kteří tvoří v Anglii po křesťanech nejpočetnější náboženskou skupinu. Na ostrově žije 1,5 mil. Indů.

Reakce z celého regionu

Reakce přišly záhy z celého regionu Midlands. Lidé píšou významným osobám městské rady, že křesťané se dostávají stále více na periferii, vytváří se vakuum, které může vést k podobným otřesům jako v jiných zemích. Je politováníhodné, že odpovědní lidé z křesťanských církví tomu přihlížejí vlažně a lhostejně.

Víra napadaná ze všech stran

V dopise jednoho mladého křesťana můžeme číst o těchto souvislostech: »Katolická víra, která nám předala Ježíše Krista, je dnes napadaná zleva, zprava i ze středu. To, co slyšíme z médií o pekle, očistci a potratech, je přímo urážející. Jsme konfrontováni s rozměňováním víry, protože pravda není něco, co by chtěla slyšet většina. To, co Ježíš říkal, nebylo vůbec nic populárního. Nám se má dařit jinak? Odpovědní musejí hlásat pravdu ze střeš, ať už jejich hlásání odpovídá módě, nebo ne.

Dvojitá tradice

Město Birmingham má dlouholetou dvojitou tradici. Jedna je vysloveně křesťanská. Ve druhé polovině 19. století zde působil kardinál J. H. Newman po většinu svého plodného života. Kostel, kde působil, je dodnes živým ohniskem křesťanského života. Na druhé straně má zde sekularizace ve společenském životě mnoho přívrženců. Většina směřuje spíše k vnějškovosti a povrchnosti.

-cvm-

Dodnes pasou pastýři v okolí Betléma svá stáda...

Orlando a Jezulátko

»Milý papeži! Moje maminka mi řekla, že Jezulátko bydlí u tebe. Mohl bys mu říct, aby mě uzdravilo, abych mohl být jako ostatní děti?

Orlando Cotugno«

Tento ne právě obvyklý dopis se objevil o Vánocích na psacím stole Jana XXIII. Začala tak pohnutá historie, která dospěla ke šťastnému konci.

Malý Orlando, syn zemědělského dělníka v Baranello nedaleko Neapole, trpěl od narození ledvinovou chorobou. Velkou část svého desetiletého života musel strávit na lůžku a k tomu musel držet přísnou dietu, aby svou nemoc ještě nezhoršil. Svou nemoc snášel s velkou trpělivostí, ale jednoho dne si vzal do hlavy, že musí napsat Jezulátku, aby se mohl stát takovým, jako ostatní děti, totiž zdravý.

Když stále trápil maminku otázkami, kde bydlí Jezulátko, řekla mu, aby měla konečně pokoj: »U papeže v Římě.« Orlando si sedl a napsal dopis papeži. Za několik týdnů dostala rodina návštěvu. Přišel místní farář Don Amedeo, který se pilně vyptával na zdravotní stav malého pacienta. Pak vytáhl dopis z kapsy své kleriky. Or-

lando zajásal: »Jezulátko mi odpovědělo!« Don Amedeo vypravoval udiveným rodičům celou historii.

Dopis malého Orlanda se dostal ve Vatikánu až k Svatému otci, který si jej přečetl. Napsal biskupovi v Campobasso, kam patřila obec Baranello, a vyžádal si zprávu o případu malého Orlanda. Do případu byl zapojen i prefekt z Campobasso, který navázal kontakt s prof. Sorrentinem, vedoucím urologického centra polikliniky v Neapoli.

9. června byl Orlando převezen na operaci do urologického centra v Neapoli. Náklady na operaci převzal sám papež. Po nemnoha dnech se Orlando vrátil z nemocnice a byl »jako ostatní děti«.

Napsal nový dopis, ve kterém stojí:

»Milý papeži! Jsem uzdravený a cítím se moc dobře. Tak je to přece pravda, že Jezulátko bydlí u Tebe, jak mi to maminka řekla. Mluvil jsi s ním a ono mě nechalo uzdravit. Ted' po operaci jsem jako ostatní děti. Děkuji Tobě i Jezulátku a líbám Ti ruku.

Orlando Cotugno«

»Takové věci dělá láska«

Jméno, které člověk nese, je něco více než jen zvnější vložení vztah, kterým je zařazen do struktury spoluzítí, aby mohl být odlišen od ostatních. Jménem chceme člověka samotného označit jako konkrétní osobu. Čím užší je náš vztah k tomuto člověku, tím významnější je jeho jméno. Je to jako ohnisko, ve kterém se soustřeďuje všechno, co tento člověk pro nás znamená.

Nejvyšší jméno je jméno Boží. V Písmu svatém označuje samotného Pána, jeho moc a působení. Když Bůh splnil své zaslíbení a poslal na svět svého Syna, oznámil anděl jméno, které ponese: Ježíš. To pochází z hebrejského jména Ješua, které znamená *Bůh zachraňuje*. Tím je zároveň řečeno, kým Ježíš je a proč je poslán: On je ten, *kdo spasí svůj lid od hříchů*. (Srov. Mt 1,21) Když anděl oznamuje pastýřům na betlém-

chopení: »Takové věci dělá láska.«⁽²⁾ Církev se po celou dobu snažila, aby našla pro vtělení ono »proč«. Obšírnou odpověď dává v Krédu: *On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe*. Katechismus katolické církve tuto odpověď dále rozvíjí a uvádí čtyři důvody, proč se Slovo stalo tělem. Na prvním místě je to zřetel na vykoupění:⁽³⁾

Slovo se stalo tělem aby nás spasilo tím, že nás smíří s Bohem

Když člověk svou neposlušností ztratil Boží přátelství, poslal Bůh na svět svého Syna jako Spasitele, aby vzal na sebe naše viny. Je tomu tak proto, že lidská vina je větší než člověk, který se jí dopustil. Každý hřích se obrací proti samému Bohu. Mohl to být tedy jedině sám Ježíš Kristus, pravý Bůh a pravý člověk, sám bez viny, a přece obtížen odpovědností svého lidského bytí, který svou zástupnou obětí roztrhal dlužní úpis. Vzal na sebe hříchy celého světa, které měly ležet na bedrech hříšníků, kteří se odvrátili od Boha. *S ním, který byl bez hříchů, jednal Bůh jako s největším hříšníkem* (2 Kor 5,21) a jeho spravedlnost se projevila jako milost. Ježíš Kristus opět obnovil právo, které hřích zrušil, když ve svém stvořitelském slitování udělal nespravedlivého člověka opět spravedlivým. Nečekal, až hříšníci přijdou, aby se smířili, nýbrž sám vzal na sebe jejich slabost. Udělal první krok, svým vtělením vyšel hříšným vstříc a svým utrpením a smrtí na kříži je vykoupil. Nestojí zde jako smírný akt, který lidstvo nabídne rozhněvanému Bohu, nýbrž jako výraz oné bláhové lásky, která podstupuje nejhlubší ponížení, aby zachránila člověka. Je to Boží přístup k nám, nikoliv naopak.⁽⁴⁾

Tady si teprve uvědomujeme, jako cenu má člověk v očích svého Stvořitele, že si zasloužil, aby takovým Vykupitelem byl v jistém smyslu znovu stvořen.

»Církev, která nepřestává rozjímat o Kristově tajemství jako celku, ví s naprostou jistotou víry, že vykoupění, které se uskutečnilo na kříži, vrátilo člověku s konečnou platností jeho důstojnost a smysl jeho existence ve světě.«⁽⁵⁾

Slovo se stalo tělem, abychom tak poznali Boží lásku

Nepochopitelnost faktu, že se Bůh stal člověkem, nám umožňuje, abychom o vykoupění přemýšleli ještě dále. V Bohu musí být něco, co jej pobízí, aby se stále více přibližoval člověku. »Vtělení Božího Syna je svědectvím o tom, že Bůh hledá člověka.«⁽⁶⁾ Jaký však to musí být Bůh, který při tomto hledání vystupuje z věčné slávy do omezené podstaty lidství? »Takové věci dělá láska!« A Písmo svaté nám přibližuje tohoto velkého Milujícího jako *samu Lásku*. (1 J 4,16) V Synu, který se stal člověkem, se projevuje Boží podstata jako láska, protože kdo vidí Syna, vidí Otce. *V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna*. (1 J 4,9) Tím, že se stal člověkem, vystupuje skrytý Bůh před nás otevřeně a pochopitelně. Ve viditelné postavě Ježíše Krista může člověk poznávat neviditelného Boha a opět mu věnovat svou lásku. Pro náš osobní vztah k Bohu to má velký význam, že si jej můžeme představit jako toho, který je nám podoben. V Ježíši můžeme konečně obejmout Boží nekonečnost. Ale skutečnost, že je zde v Ježíši ztělesněn Bůh, přináší s sebou možnost, že se člověk před jeho postavou uzavírá; může to ztížit víru. Vidět, jak Bůh pracuje svými rukama, že jej sužují každodenní trampoty, že jeho život podle lidských hledisek končí špatně, to je také do určité míry může zamlžovat. Bůh přece takový být nemůže – to je myšlenka, která napadla i apoštoly, když nechťeli přijmout předsta-

vu jeho smrti na kříži. A přece nikde se tato vstřícná láska Boha – člověka neprojevila s nepochybnější jistotou než na kříži. Co jiného než ryzí láska by mohlo přimět Pána, aby za nás dal svůj život! »Když se někdo ptá: Co je jisté? Tak jisté, aby za to stálo žít a zemřít? Tak jisté, že v tom můžeme zakotvit úplně všechno? – pak odpověď je jen jedna: Láska Kristova.«⁽⁴⁾

Slovo se stalo tělem, aby bylo naším vzorem svatosti

Ve všech náboženstvích se setkáváme s touhou po božské dokonalosti. V křesťanství »již nejen člověk hledá Boha, nýbrž Bůh přichází osobně, aby k člověku mluvil o sobě a ukázal mu cestu, jak jej může dosáhnout.«⁽⁶⁾ Když se Kristus stal člověkem, pak už to není jen otevření sebe sama a hledání, které by mohlo probíhat tak či onak, nýbrž je to odpověď na zjevujícího se Boha, který nás volá k následování. Toto Kristovo volání nás zasahuje s veškerou rozhodností a jasností: *Já jsem Cesta, Pravda a Život, nikdo nemůže přijít k Otci, leč jen skrze mne*. (J 14,6) Měřítkem pro náš život jako křesťanů je sám Kristus. Nejen při umývání nohou, kde se sám takto výslovně představil a *dal nám příklad*, nýbrž on je ustavičně naším vzorem. Může jím být, protože je ve všem správný, pravdivý a odpovědný, protože krok za krokem v každém okamžiku dělá to, co je správné. »Ale následovat jej, to neznamená jej slepě »napodobovat« – jaké nepřirozené a nepřiměřené věci by z toho vzešly! Znamená to **žít v něm** a z jeho Duchu, činit hodinu po hodině to správné.«⁽⁹⁾ To ale znamená znovu a znovu se osvobodit od svého nároku »mít ve všem pravdu« a spolehnout se na toho, který ve svém sebeobětování šel tak daleko, že vydal svůj vlastní život. A když se zdá, že následování Krista dnes naráží na větší odpor než kdykoliv jin-

Tak Bůh miloval svět...

ské pláni *Dnes se vám narodil Spasitel ve městě Davidově* (Lk 2,11), vyjadřuje opět program tohoto jména: Spásné jednání Boží v Ježíši. »V Ježíši položil Bůh neplodnému a beznadějněmu lidstvu nový počátek, který není výsledkem jeho dějin, nýbrž je to dar shůry.«⁽¹⁾

Boží Syn se nemusel stát člověkem. Udělal tento krok z ryzí svobody. Žádný lidský duch v plné hloubce nepochopí, proč vystoupil z věčnosti do pomíjivosti a stal se člověkem. Samo myšlení nás tu daleko nezavede, jen srdce nás může přiblížit k po-

dy, pak to znamená jen to, že v naší epoše je to o to naléhavější než dříve, a to i navzdory překážkám a odporu.

Slovo se stalo tělem, abychom měli „účasť na božské přirozenosti“

II. vatikánský koncil nás učí, že »Bůh se svým vtělením jistým způsobem spojil s každým člověkem«. ⁽¹⁰⁾ Spojení Krista s člověkem znamená sílu, která vyzbrojuje vnitřně jednoho každého. Jan nazývá tuto sílu a její působení v prologu ke svému evangeliu *mocí stát se Božími dětmi*. (J 1,12)

Být Božím dítětem slibuje evangelista tomu, kdo přijímá Božího Syna, který se stal člověkem. Jsme Božími dětmi, když se ve křtu znovu narodíme z vody a Ducha svatého. *Ale jsme-li dětmi, jsme i dědici; jsme dědici Boží a spoludědici Kristovi*. (Řím 8,17) Křest je počátek a dokončení je úkolem našeho celého života. Můžeme pro to udělat mnoho: namáhat se o správné poznání, bojovat proti svým chybám, usilovat o ctnosti. Ale sami nemůžeme tyto úkoly zvládnout. Naplnění života Božích dětí musí přijít odtud, odkud má svůj původ: Duch svatý, který uskutečnil vtělení Syna Božího na zemi, »musí proniknout naše myšlení, snažení a tvoření a úplně je obnovit. Tak jej musíme stále znovu a znovu vzývat: »Ty, který jsi věčným Původcem, přiveď mě k sobě! Ty, Duchu Stvořiteli, přetvoř mě! Ty, který jsi mě započal, dokonči mě!« ⁽¹¹⁾

- (1) Ratzinger, J.: Einführung in das Christentum, München 1968, 228
- (2) Guardini: Der Herr, Würzburg 1954
- (3) KKC
- (4) viz (1) 232
- (5) Jan Pavel II.: Encyklika *Redemptor hominis* 19
- (6) Jan Pavel II.: *Tertio millenio adv.* 21
- (7) viz (2) 486
- (8) *Tertio mill. adv.* 19
- (9) viz (2) 439
- (10) GS 22
- (11) viz (2) 173

Rodina – naděje lidstva

27. prosince – svátek Svaté rodiny

Na druhém mezinárodním setkání rodin celého světa v Rio de Janeiro potvrdil Jan Pavel II. základní poselství o rodině na základě Zjevení a víry Církve. Označil rodinu za **nadějí lidstva**.

1. Rodina je společenství, které nemůže být ničím jiným nahrazeno.

K rodině jako lidskému společenství neexistuje žádná alternativa. Podle papežových slov se rodina od počátku zakládá na řadu stvoření.

»Ve skutečnosti je rodina zvláštní a současně základní společenství lásky a života, na kterém spočívají všechna ostatní společenství a společnosti.«

Budoucnost národů a států stejně jako budoucnost Církve a světa závisí na rodině.

»V rodině přichází člověk na svět, zde vyrůstá a zraje. V ní se stává stále vyspělejší občanem své země a stále více uvědomělým členem Církve.«

Zatímco Jan Pavel II. kladně hodnotí univerzální význam rodiny pro národ, stát a Církev, roz-

hodně odmítá globální trend nahradit rodinu nějakými jinými formami soužití. Proti tvrzení, že rodina je v dnešním světě jako společenství lásky a života překonána, proti propagandě volného soužití mužů, žen a dětí staví Jan Pavel II. pevnou pravdu: »Pro rodinu jako lidské společenství neexistuje žádná alternativa.«

2. Podle Božího plánu je nerozlučnost manželství základním kamenem zdravé a odpovědné rodiny. Proč?

Rodina se zakládá na stvořitelském Božím plánu. Nic většího nemůže být řečeno.

»Kniha Geneze (1,27nn) to říká svou vlastní řečí, která je současně obdivuhodně jednoduchá i vyčerpávající. Muž a žena, kteří jsou povoláni k životu v kosmickém stvořitelském procesu, objevují se na prahu svého povolání jako nositelé stvořitelské schopnosti a stvořitelského spolupůsobení s Bohem, který bezprostředně sám tvoří duši každého člověka. ... Oni budou

dále předávat život svým dětem, tak jak jej sami přijali od svých rodičů. To je jednoduchá a současně velkolepá pravda o rodině, jak ji nacházíme v knize Geneze a v evangeliu.«

3. Skrze Krista dostává rodina svátostný charakter, své posvěcení.

»On, Kristus, je svatý, a všichni, kteří mají být posvěceni, vy, otcové a matky, vaše rodiny, vysílejte k Otci ustavičně prosby, aby vám požehnal, aby ve vás působil svátostí manželství... Bůh vás povolal ke svatosti!«

4. Povolání ke svatosti – velký úkol rodiny.

»Milí bratři a sestry, jak veliký úkol stojí před vámi! Máte vnášet do rodiny pokoj a radost. Milost povyšuje a zdokonaluje lásku a s ní vám propůjčuje potřebné manželské ctnosti: pokoru, ochotu k službě a oběti, lásku k rodičům a k dětem, vzájemnou úctu a vzájemné pochopení... Kéž duch svatý Rodiny nazaretské vládne ve vašich rodinách!«

Papežova slova jsou nepochybně Magna charta pro sebevědomí křesťanských rodin, je to jasný ukazatel směru proti bludným naukám ducha doby a naléhavá výzva ke všem odpovědným ve státě a ve společnosti.

-ra-

PRVNÍ CENA

Jedna rozhlasová stanice vyhlásila soutěž: »Jaká je nejkrásnější věta, kterou může uslyšet žena?«

Po mnoha dohadech zvítězila tato odpověď jedné ženy: Podle mého názoru to nejkrásnější, co může žena uslyšet, je, když ve tři hodiny v noci zapláče dítě a manžel řekne: »Jen zůstaň ležet, já už k němu jdu!«

-pl-

Heřman Josef

Vilém Hünermann

XXII.

Najednou mu před očima proběhla vzpomínka. Kolik pak to už je let? Tehdy před ním stálo dítě, chlapec. Ano, přišel tehdy kvůli tomu oslovi. Ten přece sliboval, že se bude za arcibiskupa modlit!

Nemocný se uklidnil. Přes zkřivený obličej přeběhl stín radosti.

„Možná máte pravdu, mnichu,“ vydechl skoro neslyšně. „Možná se za mne někdo modlí...“ Zase je ticho. Arcibiskup jako by naslouchal velice vzdálenému hlasu. „Ano, tak to bude. Jeden člověk se za mne modlí!“

„Můžete se smířit s Bohem!“ řekl přísně mnich.

„Ano, chtěl bych se smířit!“ křičí teď kancléř. „Smíření, smíření...“

Je to, jako by naslouchal krásnému zvuku toho slova. „Smíření s Bohem a s Alexandrem..., papežem. Pojď, vyslechni moje vyznání, mnichu!“

Umírající, který pocítil Boží spravedlnost, teď pocítil i jeho milosrdenství. Slovo kněze rozhřešuje od viny a zbavuje klatby. Pak přijme v nejhlubší zbožnosti Tělo Kristovo jako posilu na cestu. Svátost umírajících nechává svou pečeť na zmučených smyslech.

Bůh se dává najít. Hledejte Pána, dokud je k nalezení; volejte jej, dokud je blízko. (Iz 55,6)

Budete mě hledat a naleznete mě. Protože když mě budete hledat z celého srdce, dám se vám najít. (Jer 29,13)

Ondřej našel svého bratra Šimona a řekl mu: Našli jsme Mesiáše. (J 1,41)

Jakoby z velké dálky slyší Rainald z Dasselu slova kněze, který se modlí poslední modlitby. Biskup vidí, jak odkudsi přichází jasné světlo a blíží se k němu. V jasu poznává oděv naší milé Matky, která přišla, aby jednomu nepokojnému srdci přinesla pokoj.

O pár měsíců později bylo kancléřovo tělo přeneseno do Kolína. V mariánské kapli dómu našel poslední odpočinek pod oltářem s prastarým obrazem Panny Marie.

O ZLODUŠÍCH, PROMĚNÁCH A HRNCÍCH KRUPICE

Ten starý pastýř z Mariengartenu se jmenoval Ludger. Byl to tichý, do svého nitra zaměřený muž, který toho mnoho nenařekl, ačkoliv jeho rty se bez ustání pohybovaly, i když s ním nikdo nebyl.

Jednou večer seděl Ludger s Beowulfem, svým psem, před klášterní bránou a hleděl do přibývajících tmy. Jeho oči byly hrůzou vyřeštěné a jeho rty šepaly něco nesrozumitelného.

„Co je s vámi, Ludgere?“ zeptal se jasný chlapecký hlas.

„Ach, to jsi ty, Heřmane!“ zašeptal pastýř. Pak pevně chytl ruku chlapce a ukázal druhou do tmy. „Ty nic nevidíš? Tam, tam! Teď je to tam zase. Blíží se to sem z bažiny!“

„Nic nevidím, vůbec nic!“ odpověděl Heřman.

„Ale přece tam něco je!“ přesvědčoval pastýř. „Nevidíš tam to šedé, co vychází ze země a jde k nám?“

„To je přece mlha, která stoupá z bažin,“ vysvětloval Heřman.

„Mlha! Mlha!“ bručel stařec, „tak ty to nazýváš mlhou. Myslíš, že je to něco jako šátek nebo

kámen, něco bez života: Ne, ne! To je něco jiného! Znáš ten tvrdý fríský zákon? Žena, která opustí svého muže, je muži z přibuzenstva hozena do močálů, kde musí umřít v hanbě. Je jich tam už hodně. A to, co v noci vystupuje z močálů, ty nazýváš mlhou? Jako kdyby to nic nebylo. Ale to je něco úplně jiného! To jsou duchové žen, které byly utopeny v bažinách. Za světlých nocí vystupují z bahnitého hrobu, bloudí po zemi a oplakávají ztracenou čest. Tam, napni uši, copak neslyšíš ten nářek?“

„To je vítr, který hvízdá mezi jedlemi!“ ujišťoval Heřman.

„Vít, vít, to zase říkáš tak, jako kdyby to bylo něco bez života! Ne! Všechno je plné života! Číhá to ve tmě, v jedlích, přes vřesoviště věje život, jde ti po krku, po srdci.“

„Máš pravdu, Ludgere. Všechno okolo je život,“ odpovídá klášterní žák. „Všechno je plné života, protože to pochází od Boha, je to plné Boha. Proto je vše dobré, život, protože je od Boha.“

„Bůh, Bůh?“ řekl stařec přemýšlivě. „Ano, Bůh je tady. Je v kostele a nad hvězdami, tam v nebi. Ale tady dole, na zemi, jsou zlí duchové, noční můry, bílé paní. Nevidíš, jak se to k nám blíží, to šedivé z bažiny? Podívej se, i pes začíná být neklidný. I on to cítí.“

„Pes má blechy!“ zasmál se Heřman. „Pastýři, vy nosíte svaté jméno. Jmenujete se po velkém světcu Ludgerovi, který byl misionářem ve Westfálsku. Ale vy jste ještě pohan!“

„Byl jsem pokřtěn už jako dítě!“ bránil se pastýř.

„Ano, ale starý pohanský strach vám zůstal. Vidíte život v přírodě, ale ve všem živém vidíte zlo, zlé duchy, nebezpečí, něco strašidelného. Vidíte strašidla tam, kde byste měl vidět Boží ruku. Ano, vše je plné života, ale život pochází od Boha, proto je svět čistý a dobrý!“

„Život je čistý a dobrý,“ mumlal si nevěřicně stařec a pokyvoval hlavou.

„Ale poslyš,“ řekl potom spěšně, „noční můry určitě existují. Často jsem je cítil, když slídily v mé komoře. Stiskly moje srdce, takže jsem křičel strachem. Ty ano, ty určitě jsou!“

„To jste určitě před spaním snědl moc pohankových koláčů!“ smál se Heřman. „Nejsou žádné noční můry, je jen žena světla, Matka Maria. K ní byste se měl utíkat, Ludgere. Ona vám odstraní ze srdce všechno, co vás tíží. Já jsem to už stokrát zažil. Podívejte se, Ludgere! V tom je ten rozdíl. Pohanství je tma, ve tmě žijí zlí duchové, aby vám ubližovali. V našem kostele je světlo, Bohu a jeho svatým zapalujeme tisíce svíc. Ze světla svatých a lesku Boha nám přichází útěcha a pokoj.“

„Pokoj a útěcha,“ opakoval si stařec.

„Jděte, k Marii, pastýři Ludgere,“ vybídl ho ještě jednou Heřman. Sám pak šel do klášterního kostela, kam ho právě volal zvon ke kompletáři. Při Salve Regina se mu zdálo, jako by celá fríská země, jejíž lesy, bažiny i srdce jsou dosud plné pohanství, prosila Matku života o světlo a pokoj.

Pastýř se s jedním Zdravsem uložil do sena.

Heřman se v posledních letech stal vážným a tišším. I když jeho život doprovázelo štěstí, byl jiný než jeho vrstevníci, z nichž jen někteří mohli poznat hloubku jeho srdce, naplněného Bohem. Heřman hleděl do života mnohem hlouběji a vše svým osobitým způsobem vážil na neomylných Božích vahách.

Jednoho dne četli žáci jednu z Metamorfóz římského básníka Ovidia.

„Ten starý Ovidius Naso mi jde se svými směšnými historiemi na nervy!“ šepтал Konrád, který seděl vedle Heřmana, tajně svému sousedovi. „Dostáváš křeče do břicha z těch jeho latinských ‚tasemnic‘.“

Pláň pastýřů v Betlémě

Každý poutník, který navštíví Betlém, vykoná pěšky krátkou cestu k pouťnímu kostelu pastýřů na okraji Pláně pastýřů u vesnice Beit Sahour tzv. »Sheperds Fields«. Může si tu oživit to, co popisuje sv. Lukáš:

A v té krajině byli pastýři pod širým nebem a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda. Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich velká bázeň. Anděl jim řekl: »Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. A toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plénkách položené v jeslích.« (Lk 2,8n)

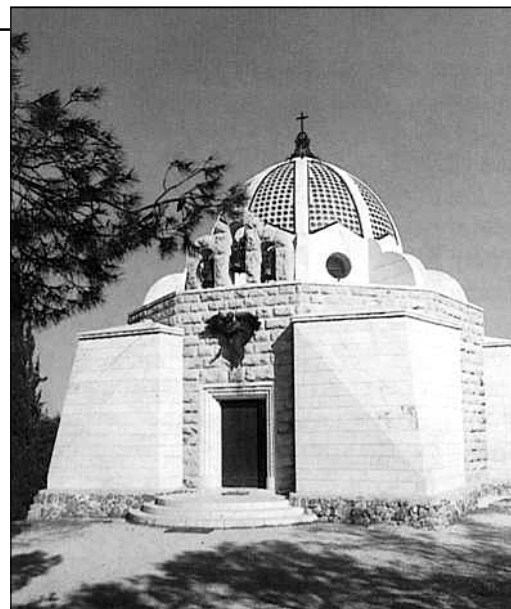
Zvěstování narození

Na zemi mají lidé tuto noc pokoj, protože nebe a země, které byly odděleny hříchem, se nyní skrze milost spojují. Nepokoj hříchu se mění v pokoj milosti. A to vše se děje proto, že Bůh skrze vtělení svého Syna prokazuje lidem svou lásku. Proto je

andělský zpěv mohutnou antifonou k žalmu Ježíšova života, hluboce významný prolog k veliké události, která se nyní odehraje na scéně tohoto světa. Není to jen přání nebo modlitba: *Sláva Bohu*, nýbrž je to konstatování a oznámení skutečnosti: Sláva náleží Bohu a lidem je dán pokoj. Udeřila hodina spásy, začalo dílo vykoupění. Neboť se narodil Spasitel světa.

Prvním výsledkem je rozhodnutí pastýřů uvěřit slovu, které slyšeli, a uposlechnout je. Hledají, až najdou Marii, Josefa a Dítě. Mlčení mladičké Matky ukazuje, jak jásoť jejího Magnificat ustupuje tichému rozjímání, a návrat pastýřů ke každodenní práci nás vrací do skutečnosti, že příchod Páně na tuto zem neznamená pro nás změnu vnějších podmínek, nýbrž vnitřní proměnu srdce.

Tak je tato scéna plná do očí bijících protikladů. Ježíš je skrytý, a přece je uveden ve známost, je ponížený, a přece oslavovaný, odkázaný na pomoc dvou slabých lidí, a přece obsluhován anděly, přichází jako slaboučký, a přece přináší světu spásu. Ve

Poutní kostel na okraji Pláně pastýřů

všem je zcela člověkem, a přece je obklopen božským jasnem. Důraz biblické zprávy spočívá právě na těchto protikladech, v nichž božství vstupuje do lidské ponížnosti, ale ta je nyní prozářena Boží velebností.

Ó jitřenko, lesku neporušeného světla

V noci ozářené umělými světly stěží můžeme vidět světlo hvězd. Jen ten může pochopit obrazná slova o jitřence, kdo ví o nádhře hvězd na nočním nebi, kdo obdivuje jejich zářící světlo, které rozjasňuje noc. Kdo toto nechápe, měl by si udělat čas pro hvězdy a jejich světlo.

Světlo mělo vždy velký symbolický význam. Světlo vyniká nad nocí. Světlo je nádhra, světlo je život, světlo je pravda, světlo je naděje. V Denních hodinách církve je podivuhodný hymnus k druhým nešporám, který opěvuje nádherné světlo, které z nebe ozařuje tento svět. Toto světlo platilo vždy jako symbol pro krásu a lesk věčného Boha. „Jasné světlo z nádherného lesku Tvého nesmrtelného, svatého, blaženého nebeského Otce: Ježíš Kristus. Tebe oslavuje všechno tvorstvo.“

V poslední knize Písma sv., v poslední kapitole Zjevení sv. Jana, říká Ježíš Kristus: „Já jsem

(...) jasná hvězda jitřní“ (Zj 22, 16). Jitřenka, která ohlašuje příchod dne, byla vždy orientačním znamením a poslem naděje na nový den. Pro každého křesťana je Kristus jitřenkou, která dává orientaci v životě zmatečného světa. A současně je znamením naděje proto, že my rovněž nežijeme v temnotě, nýbrž jsme dětmi světla. Jitřenka, lesk neporušeného světla, je světlem z výšin, které nás navštíví, jak to říká chvalozpěv Zachariášův (Luk 1,78). Je také světlem, které je zaslíbeno lidu, který žije v temnotě. „Lid, který chodí v temnotách, uvidí veliké světlo“ (Iz 9, 1). Ježíš Kristus je světlem v temnotě. On je jitřenka, odlesk vznešenosti Boží v našem světě a v našem životě. Nejzřetelněji nám ukazuje tento význam proměnění Ježíše Krista na hoře: „Jeho tvář zářila jako slunce“ (Mat 17,2). Skrze jeho tělo září vznešenost Boží. On je jasná hvězda jitřní (Zj 22, 16).

Podivuhodný obraz augsburgského mistra, malovaný na lipovém dřevě, představuje tuto událost proměnění. Světlo přišlo do tmy a ozářilo temnoty, a sice jednou provždy. Autor druhého listu sv. Petra připomíná křesťanům jeho doby tento zážitek a budí v nich skrze toto tajemství naděje na onen den, ve kterém vyjde jitřenka v jejich srdcích. „Tím se nám potvrzuje prorocké slovo a činíte dobře, že se ho držíte; je jako svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozbořskne den a jitřenka vám nezvejde v srdci“ (2 Petr 1, 19).

Vánoce jsou pro nás všechny slavností světla. Ale mnoho světla může být bludičkami a může přezářit jas jitřenky. Je dobré dívat se vzhůru přes lesk námi zhotovených světél, abychom rozpoznali jitřenku, světlo, které přichází od Boha a den zvěstuje: Ježíše Krista. On má být Světlem, které nás o vánocích ozařuje, Jitřenkou, která nám dává orientaci a ohlašuje naději.

Výňatek z knihy Eugena Kleindiensta *Emanuel – sedm dnů před Vánocemi*. Vydala Matice cyrilometodějská.

Knih s výběrem úryvků Písma svatého, adventní poezie, zpěvů je vynikající pomůckou k duchovní přípravě na svátky Kristova narození. Poslouží jednotlivcům, rodinám i duchovním společenstvím. Texty k jednotlivým dnům jsou doprovázeny krásnými ilustracemi

»A to bude pro vás znamení...«

Když sv. František zařídil v r. 1223 v Greccio v údolí Rieti první jesličky, bylo to něco jako demonstrace, projevující se však nikoliv pádnými hesly, nýbrž starým znamením, které bylo dáno již tehdy v Betlémě: Dítě položené v jeslích.

V té době, kdy lidé objevili moc peněz, kdy bohatí byli stále bohatší a chudí stále chudší, staly se jesličky v lese u Greccia zřetelným znamením té prostoty, s jakou se Bůh stal člověkem.

»Chtěl jsem vyvolat v paměti vzpomínku na ono Dítě, které se narodilo v Betlémě, a chtěl jsem se, jak jen možno názorně, vlastníma očima podívat na tu trpkou bídu, kterou muselo již jako malé dítě snášet, když bylo položeno do jeslí, u kterých stáli vůl a osel, jak leželo na seně,« – tak popisuje sv. František důvod svého vánočního představení.

Thomas z Celana, jeho životopisec, popisuje, že »Ježíšek byl již v mnoha srdcích zapomenut«. To nevypadá pouze

jako popis tehdejší doby, to zní jako věrný popis současné situace. Víra v Boha, který se stal člověkem, který s lidmi sdílel všechno kromě hříchu, vymizela. Mnozí hledají svou spásu ve falešných naukách, míchají si směs různých vět o víře ze všech možných náboženství jako nějaký elixír, utíkají se k magickým praktikám, které už byly dávno zapomenuty.

Poselství o vtělení »už dnes neletí«, jak se říká v dnešní hantýrce. Dnešní lidé již nerozumějí starým znamením.

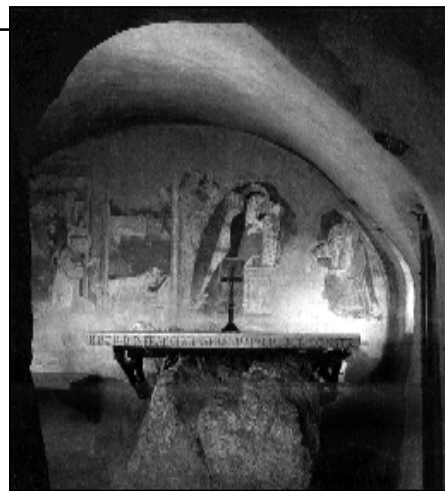
Zcela jinak tomu bylo u těch Františkových současníků, kteří byli chudí, zotročení, těch, kteří se ocitli na rubu života. Ti pospíchali v noci do lesa a poznali tu u jeslí, které tu byly po-

staveny: Bůh se stal člověkem nikoliv v paláci městských knížat, nikoliv v panských domech bohatých kupců, ale ve stáji, v chudobě a bídě, jakou sdílíme i my ve svém životě.

Pohledem na tu scénu byli naplněni radostí; les kolem Greccia se rozezvučel hlasy, skály opětovaly radostný zpěv. Thomas z Celana popisuje: »Kecí tu přichází prostota, chudoba se zde vynáší, pokora velebí, a tak se Greccio stává novým Betlémem.«

Dítě v jesličkách není znamením teprve v době Františkově. Tak bylo zvěstováno již pastýřům v Betlémě. Pro mnoho našich současníků se toto znamení bohužel stalo zcela prázdným. Jesličky se staly oblíbenou dekorací svátků, přídatkem k Vánocům, který lidé už od dětství neradi postrádají. Skvostné, umělecké, nejednou obrovské stojí betlémy v našich kostelích, půvabné, nazdobené v mnoha našich domácnostech, i tam, kde byly Vánoce redukovány na výměnu dárců po večeři za zvuku CD s vánočními motivy. Mnozí slaví Vánoce a vůbec nevědí, proč se mají slavit. Znamení z Betléma již málokdo rozumí.

Giotto di Bordone, který v horní části baziliky v Assisi zobrazil světčův život, dal události v Greccio další teologický smysl. Přeložil tuto událost do chrámového prostoru: je tu vidět Františka, jak klečí vedle oltáře před jesličkami, obklopen kněžími a spolubratry. Brána mezi chórem a prostorem pro laiky je otevřená a muži a ženy proudí dovnitř, aby byli svědky té události. Vtělení Božího Syna bourá všechny zdi a přehradu, které postavili lidé. Rovnost lidí,

Jeskyň v Greccio

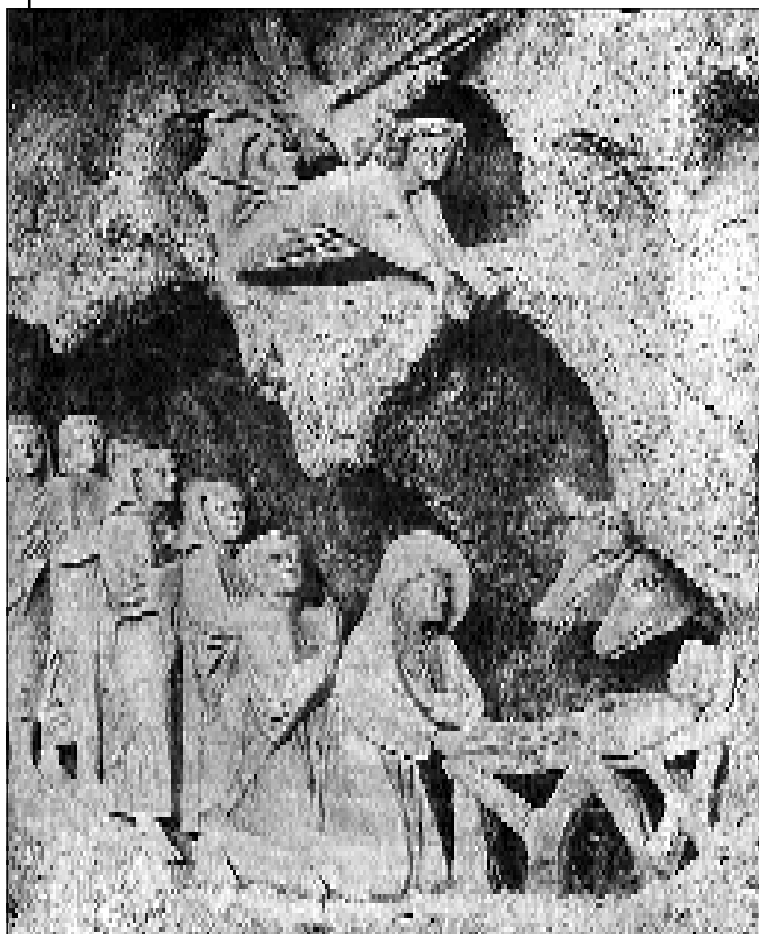
kteří má svůj základ v tom, jak se Bůh vyrovnal lidem, vyjadřuje nyní sám Bůh, aby nadále platilo: *Už není Žid nebo Řek, už není otrok nebo člověk svobodný, už není muž anebo žena: všichni jste jeden v Kristu Ježíši.* (Gal 3,28)

Nový řád Božího království, ve kterém první musí být služebník všech, které vede ve zbožné úctě na kolena, ten se ohlašuje tady u jeslí. Musíme znovu hlásat poselství o vtělení Boha. To se může stát pomocí viditelného znamení, s lidmi, kteří se snaží žít z ducha tohoto Dítěte. Ti, kteří jako Kristus nehledají smysl svého života v tom, že berou a vlastní, že ovládají a poroučejí, v čemž vidí často podvodné sebezdůrazňování, nýbrž v tom, že dávají a obdarovávají, slouží a poslouchají Boží vůli v uctivém sebeodevzdání. Ti, kteří, jak říká František, »krácejí ve stopách Ježíšových«.

Svět potřebuje lidi, kteří jsou vyřezáni ze dřeva betlémských jeslí, aby tajemství vtělení Krista nebylo jen pouhou vzpomínkou, nýbrž skutečně přítomnou zkušeností a prožitkem. Oni se stanou živými svědky poselství, které je hlášáno již 2000 let, a přesto se musí každé generaci znovu opakovat:

Dnes se vám narodil Spasitel... a to vám bude znamením: Naleznete Dítě ovinuté plénkami a položené v jeslích. (Lk 2,17.12)

P. W. Schumacher

Reliéf znázorňující Františkovy jesličky v lese u Greccia

Vánoce – světlo, nebo břemeno?

Čím více o tom člověk přemýšlí, tím více se Vánoce stávají břemenem. Břemenem, které narůstá rok od roku. Nedodržují snad tyto svátky to, co slibují? Světlo a nádhera se někam vytrácejí. Vánoce jsou stále temnější. Jako by se pro naši dobu nenarodil žádný Vykupitel, žádný Pán, na kterého je možno se spolehnout. A pokoj na zemi? Namáhavá a nedohledná cesta. I vedle vrcholů zůstávají propasti. Bída ve světě je stále větší. Mapa míst, kde vládne nespravedlnost a utrpení, se stále více rozšiřuje. Kdo může změnit ty každodenní bolesti na naší zeměkouli, všechny ty místní války, hlad milionů lidí, ideologické konflikty, které šíří jen nenávist a krutost?

A pak přicházíme se svými pozdravy »šťastných Vánoc«. Hory přání, která jsou prázdná, dárky, které někdy vypadají jako úplatek, jako podvod skutečné lásky. A přesto přichází Církev se svým slovem o Vykupiteli, o jeho panství, které má konečně přinést mír na zem i do lidských srdcí.

Mapa míru o prvních Vánocích

Od prvních Vánoc se scénáře příliš nezlepšily. I tehdy, když andělé oznamovali pokoj na zemi, měl římský císař v pohotovosti třístatisícovou armádu. V dnešní Evropě se vedly tvrdé a kruté boje. Jen krátce po prvních Vánocích polapili Germáni v Teutoburském lese do pasti 25 000 římských vojáků a bez lítosti je pobili. Máme dnes na světě někde tak šťastný kout, kde se prosadilo a uskutečnilo bez výhrad vánoční poselství? Zdá se, že dnešní vládcí jsou ještě silnější, tvrdší a nelitostnější.

Betlém bez kulis

Není divu, vždyť vnější okolnosti, které vedly k betlémské noci, jsou tak skromné a tak chudé. I Josef, chudý řemesl-

ník, a jeho snoubenka Maria žijí v nesvobodné zemi pod cizím područím. Na příkaz z Říma musejí podstoupit nelehkou, 130 km dlouhou cestu z Nazareta do Betléma. Vzpomínka na to, z jakého jsou domu a Davidova rodu, ta tu mnoho neváží. Tento titul již ztratil svůj lesk. Teď platí komando císaře Augusta. Nejde při tom jen o sčítání lidu, jde také o daňové záležitosti. Kdo se musí dát volky nevolky zapsat, ten potvrzuje, že bude finančně přispívat na cizí velmoc. K tomu může přidat jen svou vlastní bezmocnost.

To, co se děje o betlémské noci při narození dítěte ve stáji, neodpovídá vůbec katalogu lidských práv a neodpovídá to ani základním potřebám a požadavkům člověka, jak je dnes známe. Úděl cizinců jak tehdy, tak dnes. Pastýři, první příjemci vánočního poselství, nemohou posloužit jako věrohodní svědkové. Patří k pohrzané skupině na pokraji společnosti, k těm vůbec nejchudším ve své době. I když tuto noc prožili jako rehabilitaci svého osudu, velké vyhlídky jim jejich dnešní zážitek nenabízí.

Noc vydechnutí

A přece obsahuje tato noc důležité poselství pro celé lidstvo. Anděl Páně je oznamuje a stojí při tom ve svém plném lesku, tak zářivém, že před ním blednou jiné výpovědi Písma o plnosti této události. V jeho sdělení se zdůrazňuje, že to, co se tu u Betléma děje, nemá žádný místní charakter, není to určeno jen pro vymezenou nebeskou oblast. Vyslanec Boží se obrací daleko široko ke všem kontinentům.

Oznamovaná radost patří všemu lidu. Nezastává se u státních hranic ani u hranic některé národnosti. Římská říše sama ji nemůže pojmout. Ohlašovaná záchrana platí pro všechny. Po prvé ji není možno třídít podle

barvy pleti, rasy, národnosti, ba ani ne podle náboženství. Poselství je takového druhu, že musí být interpretováno jako řád, který platí pro celý svět. Událost této noci vystavěla most až k Bohu, který je opět legitimně oslavován.

Konečně správný obzor, na který se tak dlouho čekalo. Všechno stvořené dostává novou hodnotu. Ne pro ohromující záři, která proměnila noc v den, nýbrž pro neočekávanou blízkost Vykupitele, který sestoupil ke svým tvorům. Bůh a svět se setkali jako nikdy předtím. Dítě, Boží Syn, je položeno do jeslí. Nejvyšší a Nejmocnější našel své místo, i když to místo nejposlednější. Není to však jen prchavý dotek. Betlém je počátkem dnů a nocí jeho cesty po našem boku, půjde s námi celá léta, až my, lidé, ukončíme toto setkání na Golgotě.

Žlab na krmení dobytka ve stáji je výchozím bodem našich dějin spásy. Dech novorozeného Dítěte umožňuje světu, aby si konečně vydechl. Nyní může svět vyjít ze svých porodních bolestí, o kterých bude později hovořit sv. Pavel. (Řím 8, 19-22) Vznikne nové stvoření, nový svět. To nové nevzejde ze síly miliardu let starého kosmického vývoje, nikoliv z působení dějinných sil, nikoliv ze hry protikladů kultur, ras a pohlaví.

Nová naděje spočívá v Dítěti Ježíši, Božím Synu. On jediný může všechno obnovit, on může dát lidstvu nový počátek. Všechno, co se od této chvíle bude dít, nachází v něm odpověď a útěchu. Kdo vstoupí do okruhu Vánoc, stojí vstříc nové budoucnosti. Všechno utrpení, všechny námahy, všechna zklamání, bolesti a vyčerpání, namáhavá vytrvalost dostanou nyní nový smysl.

Kdo se dívá na Vykupitele, nemusí se už vzdávat. Našli jsme v něm potřebný vztažný bod. Člověk už nemusí žít sám

Vánoce nejsou násilné přemožení světa, nýbrž spíše docela tichý sestup Boha k člověku...

pro sebe, bez cíle a smyslu hrát své malé role. Jeho život již není bezvýznamná krátká historka, životní dějiny Dítěte Ježíše mu dodávají odvahu. Život nachází své naplnění. *Dnes se vám narodil Spasitel, on je Mesiáš, Pán.*

Víra ve Vánoce

Jedno je zřejmé: tento nový návrh nového světa, tyto dějiny spásy můžeme věrohodně přijmout jen tehdy, když máme správný obraz Boha. Vtělení Božího Syna se neuskutečnilo jako blesk z modrého nebe, který může člověka vyděsit. Vánoce nejsou násilné přemožení světa, nýbrž spíše docela tichý sestup Boha k člověku, k jeho touze po smyslu, postoji a obsahu života.

Vánoční proces začíná jako nový proces učení pro člověka. Jestliže je připraven poddat se této nabídce, bude den po dni prožívat, jak Bůh spasitelně zachází s člověkem a se stvořením. Bude ji objevovat jako poselství o Boží věrnosti a spolehlivosti, které nás nechce přepadnout jako hlasitý náhlý úder zvuku pozounů, který bourá zdi našeho já.

Každý je pozván, aby se otevřel tomuto Božímu tajemství, které se o vánoční noci odhaluje, a přece zůstává tajemstvím. Ale Vánoce již nejsou břemenem. Vánoce jsou na naší pouti každoročním zřetelným znamením naší spásy.

VATIKÁNSKÉ PRÉMIE

Čtyři tisíce pracovníků Apoštolského stolce a téměř 1400 důchodců obdrží prémie v souvislosti s 20. výročím zahájení pontifikátu Jana Pavla II. Prémie obnáší cca 20 000 Kč, u důchodců o něco méně. Peněžní odměny jsou ve vatikánské praxi spíše výjimkou. Důvodem papežova rozhodnutí může být i okolnost, že v posledních letech skončila bilance Vatikánu s přebytkem. V minulém roce to činilo téměř 11 mil. dolarů.

POČET MISIONÁŘŮ

Na světě je 600 000 katolických misionářů, z toho 1 1000 biskupů, 51 000 kněží, 126 000 řeholních sester a 83 000 seminaristů. Sdílel to prefekt Kongregace pro evangelizaci národů kardinál Josef Tomko. Terénem působnosti misionářů je takřka celý svět. Do misijních území je třeba zahrnout jinověrce, kteří se usídlili v oblastech dosud tradičně křesťanských. Počet katolíků roste pomaleji než počet obyvatel ve světě. V současné době je jich 5,8 miliard a v roce 2000 by jich mělo být šest miliard. Katolíků je asi jedna miliarda, všech křesťanů jsou dvě miliardy.

Počet misijních diecézí vzrostl z 877 v r. 1985 na 1029. Počet povolání v tomto období vzrostl o 400 %. Je to také důsledek misijních cest Jana Pavla II. a zvláštní synody věnované misijním kontinentům. Nejrychleji roste Církev v Africe. V r. 1900 tam byly 2 miliony katolíků, nyní je jich 107 milionů. V Asii, kde žije 60 % světového obyvatelstva, tvoří katolíci jen 2,7 %. V Latinské Americe tvoří katolíci 42 % obyvatelstva.

PAPEŽ DO IRÁKU?

Chaldejský patriarcha Babylonie Rafael I. Bidavid řekl, že Jan Pavel II. by v listopadu příštího roku mohl navštívit Irák. Papež vyslovil touhu vydat se po stopách patriarchy

Abraháma počínaje v Uru. Patriarcha potvrdil, že probíhají jednání s vládou, aby papeže oficiálně pozvala. Patriarcha kritizoval USA za vyhrůžky nových útoků na Irák.

KNA

POVZBUZENÍ RAKOUSKÝM KATOLÍKŮM

Předseda rakouské biskupské konference kardinál Schönborn apeloval na rakouské katolíky, aby se nedali znechutit posledním vývojem Církve v alpských republikách. Lidské slabosti se vyskytovaly již v prvotní Církvi. Rakouští věřící si mají vzít k srdci slova Jana Pavla II., zvláště pokud jde o otázky víry v Boha, účasti na nedělních bohoslužbách a nedostatku kněžských povolání.

CÍRKEV NA SIBIŘI

Katolické církvi na Sibiři se podařilo dosáhnout registrace podle nového náboženského zákona, který nabyt platnosti v Rusku. Podle slov apoštolského administrátora bude nyní pro Církev snazší získat povolení pro příjezd zahraničních kněží a řeholníků.

MOZAMBIK

Tato země, která patří k nejhudším na světě, přijímá nyní po skončení vlastní občanské války utečence z jiných zemí. Ze Somálska, Konga a Etiopie sem proudí uprchlíci, kteří prchají před válkou ve vlastní zemi. Je pro ně zřízen jediný státní utečenecký tábor blízko hlavního města Maputo. O mnoho dalších se starají církevní diecézní střediska. I přes vlastní chudobu se starají, aby mohli příchozím poskytnout stravu a také jim umožňují další cestu do státního střediska.

KUBA

Od papežské návštěvy nedošlo na Kubě k žádnému dalšímu zatčení z politických důvodů. Prohlásil to 26. listopadu havanský arcibiskup kardinál Or-

Poutní a exerciční dům děkuje všem návštěvníkům a dobrodincům, kteří přispěli finančním nebo věcným darem i modlitbami na podporu DUCHOVNÍHO CENTRA MORAVY – STOJANOVA, aby tento dům mohl znovu sloužit úmyslům arcibiskupa Stojana. Každou sobotu je v kapli Stojanova sloužena mše svatá na tyto úmysly.

tega při své návštěvě v Berlíně. Z těch, kteří byli již předtím ve vězení, bylo 300 osob propuštěno na svobodu. Kardinál odsoudil americké hospodářské embargo vůči Kubě. Kardinál přijel do Německa v souvislosti s letošní vánoční sbírkou Adveniat, jejímž informačním těžištěm je letos Kuba.

TRAGÉDIE UPRCHLÍKŮ

Ve své promluvě k modlitbě Anděl Páně vyslovil se Jan Pavel II. 29. listopadu k tragickému osudu nesčetných uprchlíků z Albánie, kteří při ilegálních pokusech o útěk do Itálie hynou ve vlnách Adriatického moře. »Zatímco se modlím za oběti ztroskotání, nemohu nevyjádřit své rozhořčení nad postupem lidí, kteří z dychtivosti po zisku spekulují s cizím neštěstím ubohých lidí. Tyto oběti těžce zatěžují jejich svědomí.

Současně se papež obrací k zainteresovaným vládám a volá je k odpovědnosti. Je třeba zastavit účinně tyto nedůstojné plavby a vytvořit podmínky pro život hodný člověka. Jan Pavel II. ocenil salentinské obyvatelstvo, které se již po léta s velkou solidaritou stará o uprchlíky.

RADOST VYJÁDŘENÁ GESTEM, POHLEDEM A MODLITBOU

Ve vatikánské bazilice se uskutečnila 29. listopadu anticipace toho, co se zde bude dít na Hod Boží vánoční 1999. Příští svatý rok se bude slavit jako dvoutisící jubileum Kristova narození. »Jubileum« podle etymologie pochází ze slova »iubilare«, tj. radovat se, jásat. V jubilejním roce nepůjde o nějakou banální a povrchní radost. Právě naopak. Bude to

uvědomělá radost víry v Krista, radost ze skutečnosti spásy.

Tuto radost zvěstoval papež celým svým vystupováním, svými gesty, svými pohledy, svou modlitbou: »Jděme s radostí vstříc Pánu!«

Obřad nedělní bohoslužby začal tentokrát u Svaté brány, která se otevře o Svaté noci příštího roku. »Před Svatou branou v přítomnosti Církve, která žije v Římě, předávám odpovědným za patriarchální baziliky a apoštolským protonotářům bulu *Incarbationis Mysterium*, která ohlašuje Velké jubileum roku 2000, aby ji přečetli a vyhlásili ve svých bazilikách«.

Jan Pavel II. pak předal bulu kardinálu Virgiliovi Noemu, arciknězi vatikánské baziliky; kardinálu Camillu Ruinimu, arciknězi lateránské baziliky; kardinálu Karlu Furnovi, arciknězi baziliky Santa Maria Maggiore a Donu Paolu Lunardonovi, arciknězi baziliky sv. Pavla za hradbami.

Apoštolský protonotář přečetl u dřevěného pultu nejvýznamnější úryvky buly a Jan Pavel II. pak přešel hlavní lodí k oltáři »della Confessione«. Jeho kroky symbolizovaly putování celé Církve až k hrobu svatého Petra.

Liturgie slova byla zakončena horoucí modlitbou Svatého otce za třetí rok přípravy na Velké jubileum. Po svatém přijímání předal Jan Pavel II. misijní kříže 14 misionářům, kteří zahájí svůj misijní apoštolát ve Věčném městě. Tak začíná poslední fáze misijního tažení, které bylo zahájeno 8. prosince 1995, aby připravilo Řím na Velké jubileum. Předávání křížů je novým aktem lásky římského biskupa k městu Římu. Na křížích je zobrazena římská

bazilika sv. Klimenta na via Labicana. Kristus na kříži má kolem sebe dvanáct holubic, které symbolizují dvanáct apoštolů, povolanych, aby hlásali světu spásu. Misionáři byli vybráni ze zástupců nejrůznějších oblastí veřejného života od místní správy přes bankovníctví, soukromé podniky, sdělovací prostředky a školy až ke sportu a turismu.

SETKÁNÍ MLÁDEŽE

Každoroční setkání mládeže pořádané společenstvím Taizé se uskuteční v Miláně ve dnech 28. prosince 1998 až 1. ledna 1999. Milánští pořadatelé očekávají několik desítek tisíc mladých z celé Evropy.

POZITIVNÍ ZMĚNA V AUSTRÁLII

Australské zákonodárství připravuje změnu zákona, podle kterého nevěra jednoho z manželů ani odmítnutí potomstva není dostatečným důvodem k rozvodu. Australští biskupové i laické katolické organizace to hodnotí kladně.

CÍRKEVNÍ TREST ZA ÚNOS

Mexičtí biskupové budou napříště postihovat pachatele únosu exkomunikací, tj. vyloučením ze společenství Církve. Chtějí tak přispět k boji proti jednomu z největších zločinů v Mexiku. Od ledna 1994 počet těchto zločinů prudce vzrostl.

PROTEST V INDII

Indičtí křesťané vyhlásili Den velkého protestu. 4. prosince zavřeli katolíci i protestanti všechny své školy a zdravotní zařízení v celé Indii a křesťané, kteří pracují ve veřejných institucích, nosili ten den černé označení. Protestními shromážděními a pochody chtěli upozornit na ohrožení náboženské tolerance ze strany fundamentalistických hinduistů, kteří se jen v tomto roce dopustili na křesťanech ve 64 případech hrubých násilností.

SKS

HOLD OTCI VLASTI

Slavnostní mši svatou k zakončení ROKU KARLA IV. – OTCE VLASTI sloužil v neděli 29. listopadu v pražském Svatovítském chrámu světící biskup a generální vikář Msgr. Jaroslav Škarvada. Vzpomínková slavnost, pořádaná z podnětu Katolické teologické fakulty a Nadace Karla IV., byla připomínkou 650 let od založení pražského vysokého učení a 620. výročí panovníkovy smrti. Po bohoslužbě položili k hrobu Karla IV. květiny předseda správní rady nadace Bohumil Svoboda a poslanec za KDU-ČSL Jiří Karas. Jak poslanec připomněl, Karel IV. nebyl jen nejvýznamnějším panovníkem své doby, ale i architektem české státnosti a velkým milovníkem Prahy. Svědčí o tom jeho slova v zakládací listině pražské univerzity, kde své sídelní město nazývá „nejpůvabnějším městem Pražským“ a vyjadřuje radost, že v něm naleznou pohostinství i studenti z cizích zemí. „Karlova slova lze chápat nejen jako projev velkomyslnosti středověkého vladaře, ale také moudré orientace mezi národním a internacionálním prvkem, která může být vzorem naší době, uvedl poslanec Karas.

INFORMACE O ROZVOZU BETLÉMSKÉHO SVĚTLA 1998

I letos skauti organizují rozvoz Betlémského světla po již vybudované síti tras pro rozvoz BS, na kterou navazují místní a regionální sítě podle toho, s jakým elánem se v jednotlivých oblastech skauti připojili. Rozvoz BS zajišťují skauti z Brna. Letos bude rozvoz již 20. prosince 1998, v těchto směrech:

Brno – Vlárský průmysk – R 921 Javorina

Odj. z Brna 7.48 hod. Příjezdy: Slavkov u Brna 8.15 – Kyjov 8.51 – Uh. Brod 9.46 – Bylnice 10.39 – zastavuje na zastávkách dle jízdního řádu, tam je možno převzít BS.

Brno – Liberec – R 682 Ještěd

Odj. z Brna 14.30 hod. Příjezdy: Blansko 14.52 – Svitavy 15.37 – Č. Třebová 15.52 – Pardubice 16.52 – Semily 19.02 – Liberec 20.23 – zastavuje na zastávkách dle jízdního řádu, tam je možno převzít BS.

Brno – Plzeň – R 664 Junák

Odj. z Brna 15.45 hod. Příjezdy: Třebíč 16.57 – Jihlava 17.48 – Jindř. Hradec 19.14 – Č. Budějovice 20.13 – Strakonice 21.23 – Plzeň 22.30 BS možno převzít na všech zastávkách dle jízdního řádu.

Brno – Jablunkov – Návsí – R 433 Beskyd

Odj. z Brna odj. 6.00 hod. Příjezd: Kojetín 7.04 – Přerov 7.33 – Hranice na Mor. 7.51 – Ostrava Svinov 8.27 – Ostrava hl. n. 8.35 – Č. Těšín 9.22 – Třinec 9.32 – Jablunkov-Návsí 9.42 BS je možno převzít na všech zastávkách dle jízdního řádu.

Brno – Jeseník – R 905 Praděd

Odj. z Brna 6.12 hod. Příjezdy: Vyškov na Mor. 6.48 – Nezamyslice 7.02 – Prostějov 7.17 – Olomouc 7.36 – Zábřeh na Mor. 8.16 – Jeseník 10.08 BS je možno převzít na všech zastávkách dle jízd. řádu.

Brno – Praha – R 672 Vysočina

Odj. z Brna odj. 6.25 hod. Příjezdy: Tišnov 6.49 – Čáslav 8.40 – Kolín 8.59 – Praha hl. n. 10.01 BS je možno převzít na všech zastávkách dle jízdního řádu.

Praha – Holešovice – Cheb R 240 Vsacan

Odj. z Prahy – Holešovice 12.26 hod. Příjezdy: Lovosice 13.38 – Duchcov 14.28 – Most 14.47 – Kadaň 15.35 – Chodov 16.55 – Cheb 17.36 BS je možno převzít na všech zastávkách dle jízdního řádu.

Olomouc – Bruntál – Krnov 1721

Odj. z Olomouce 7.42 hod. Příjezdy: Hlubočky 7.59 – Valšov 8.56 – Bruntál 9.06 – Krnov 9.38 BS je možno převzít na zastávkách dle jízdního řádu, zajišťují bratři z Olomouce!!!

STARÉ BRNO – BAZILIKA, MENDLOVO NÁM.

24.12. v 15.00 hod. bude štědrovečerní mše svatá pro děti a rodiče. V noci ve 22.00 hod. bude pontifikální mše svatá, celebruje otec Evžen Martinec, opat starobrněnský.

27.12. v 18.00 hod.: Francouzské renesanční Vánoce – vánoční renesanční písně, propriální mši, žalmy a magnificat zpívá v bazilice Capella Moraviae, dirigent Tomáš Ibrmajer.

Příležitost k vánoční svátosti smíření – bude od pondělí 14. prosince do pátku 18. prosince 1998 denně dopoledne od 9.00 do 11.00 hod. a odpoledne od 15.00 do 17.00 hod.

Během Vánoc bude mimořádně otevřena bazilika:

24.12.

9.00–11.30; 14.30–16.30;
21.00–23.00

25.12.

7.00–12.00; 14.30–18.00

26.12.

7.00–12.00; 14.30–18.00

27.12.

7.00–12.00; 14.30–18.00

31.12.

14.30–18.00

1.1.99

7.00–12.00; 14.30–18.00

Milostiplné Vánoce

a pokoj v srdci všem lidem dobré vůle přeji starobrněnský augustiniani.

Evžen Martinec, OSA opat

Změna cen inzerátů ve SVĚTLE od 1. ledna na rok 1999

Cena inzerátů v roce 1999 bude 45 Kč za cm² + 22% DPH

**TÝDENÍK SVĚTLO
NALEZNETE
NA INTERNETU NA ADRESE**

[http:// web.telecom.cz/
maticem](http://web.telecom.cz/maticem)

Liturgická čtení

Neděle 20. 12. – 4. neděle adventní

1. čt.: Iz 7,10–14
 Ž 24(23),1–2.3–4ab.5–6 Odp.: srv. 7c+10b
 2. čt.: Řím 1,1–7
 Ev.: Mt 1,18–24

Pondělí 21. 12. – připomínka sv. Petra Kanisia

1. čt.: Pís 2,8–14 nebo Sof 3,14–18a
 Ž 32,2–3.11–12.20–21 Odp.: 1a.3a
 Ev.: Lk 1,39–45

Úterý 22. 12. – ferie

1. čt.: 1 Sam 1,24–28
 1 Sam 2,1.4–5.6–7.8abcd Odp.: 1a
 Ev.: Lk 1,46–56

Středa 23. 12. – připomínka sv. Jana Kentského

1. čt.: Mal 3,1–4; 4,5–6
 Ž 24,4bc–5ab.8–9.10+14 Odp.: Lk 21,28
 Ev.: Lk 1,57–66

Čtvrtek 24. 12. – ferie (ráno)

1. čt.: 2 Sam 7,1–5.8b–12.14a.16
 Ž 88,2–3.4–5.27+29 Odp.: srv. 2a
 Ev.: Lk 1,67–79

večer:

1. čt.: Iz 62,1–5
 Ž 89(88),4–5.16–17.27+29 Odp.: 2a
 2. čt.: Sk 13,16–17.22–25
 Ev.: Mt 1,1–25

v noci:

1. čt.: Iz 9,1–3.5–6
 Ž 96(95),1–2a.2b–3.11–12.13 Odp.: Lk 2,11
 2. čt.: Tit 2,11–14
 Ev.: Lk 2,1–14

za svítání:

1. čt.: Iz 62,11–12
 Ž 97(96),1+6.11–12 Odp.: Světlo dnes
 2. čt.: Tit 3,4–7 zazáří ...
 Ev.: Lk 2,15–20

Pátek 25. 12. – slavnost Narození Páně

1. čt.: Iz 52,7–10
 Ž 98(97),1.2–3ab.3cd–4.5–6 Odp.: 3c
 2. čt.: Žid 1,1–6
 Ev.: Jan 1,1–18

Sobota 26. 12. – svátek sv. Štěpána

1. čt.: Sk 6,8–10; 7,54–60
 Ž 31(30),3cd–4.6+8ab.16bc–17 Odp.: 6a
 Ev.: Mt 10,17–22

DIES DOMINI – DEN PÁNĚ

Kodex kanonického práva z r. 1917 poprvé shrnul tradici do obecného zákona. (81) Současný kodex to potvrzuje, když říká: „V neděli a v ostatní zasvěcené svátky jsou věřící povinni účastnit se mše svaté.“ (82) Takový zákon se normálně chápal jako uložení závažné povinnosti: to učí i Katechismus katolické Církve, (83) a dobře chápeme důvod, když uvážíme, jaký význam má neděle pro křesťanský život.

48. Tak jako v hrdinských prvních dobách, i dnes v mnoha krajích světa opět nastávají pro mnoho lidí obtížné situace, chtějí-li důsledně žít svou vírou. Svět se chová k poselství evangelia mnohdy vysloveně nepřátelsky, někdy – a to je častější – lhostejně a nepřístupně. Věřící, chce-li vytrvat, potřebuje mít oporu v křesťanském společenství. Musí se proto přesvědčit, jaký rozhodující význam pro jeho život

víry má nedělní shromáždění s ostatními bratry a sestrami ke slavení vzkříšení Pána ve svátosti nové úmluvy. Je tedy zvláště úkolem biskupů starat se o to, aby všichni věřící uznávali, světili a slavili neděli jako opravdový „den Páně“, kdy se Církev shromažďuje, aby slyšením Božího slova, přinesením Pánovy oběti, posvěcením dne modlitbou, skutky lásky a pracovním klidem obnovila památku svého velikonočního tajemství.“ (84)

49. Jelikož účast na mši je pro věřící povinností, pokud jim v tom nebrání vážný důvod, vyvstává pro biskupy odpovídající povinnost poskytnout všem možnost splnit tuto povinnost. V této linii se pohybují předpisy církevního práva, jako např. zmocnění kněze celebrotat po předchozím souhlase svého diecézního biskupa víc než jednu mši o nedělích a zasvěcených svát-

Breviář pro laiky

Uvedení NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
 do první modlitby dne: 20.12. 21.12. 22.12. 23.12. 24.12. 25.12. 26.12.

Antifona	122	122	122	122	122	154	1617
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	122	122	122	122	122	154	1617
Antifony	116	124	125	125	150	160	1618
Žalmy	1137	1152	1167	1183	1199	813	813
Kr. čtení a zpěv	116	139	143	146	150	161	1618
Antifona k Zach. kantiku	116	140	143	146	150	161	1619
Prosby	117	140	143	147	150	161	1619
Záv. modlitba	117	140	143	147	151	162	1619

Modlitba během dne:

Hymnus	123	123	123	123	123	155	155
Antifony	124	124	124	124	124	156	156
Žalmy	1142	1157	1172	1188	1204	162	1334
Krátké čtení	118	141	144	147	151	164	1619
Záv. modlitba	117	140	143	147	151	164	1619

Nešpory:

SO

Hymnus	121	121	121	121	121	157	153	153
Antifony	114	119	124	125	125	157	165	169
Žalmy	1133	1146	1161	1177	1193	157	165	1649
Kr. čtení a zpěv	115	119	142	145	148	159	167	169
Ant. ke kant. P. M.	135	139	142	145	149	159	168	169
Prosby	115	119	142	145	149	159	168	170
Záv. modlitba	117	117	140	143	147	160	168	173
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1238	1242	1238

cích, (85) zavedení večerních mší (86) a konečně pokyn, dle kterého doba platná pro splnění nedělní povinnosti začíná už v sobotu večer, při prvních nedělních nešporách. (87) Neboť z liturgického hlediska svátek skutečně začíná těmito nešporami. /88/ V důsledku toho je liturgie mše, které se někdy říká „předvečerní“, ve skutečnosti však je v každém ohledu „nedělní“, příp. „sváteční“, táž jako v neděli pro celebranta s povinností mít homilii a s věřícími se modlit všeobecnou modlitbu (přímluvy).

Nadto mají biskupové připomínat věřícím, že se v případě nepřítomnosti ve svém trvalém bydlišti musí postarat o účast na mši tam, kde právě jsou, čímž obohatí svým osobním svědectvím příslušné místní společenství. Zároveň tyto obce mají srdečně přijmout zvenku přicházející bratry a sestry; to platí ze-

jména o místech, která přitahují mnoho turistů a poutníků, kde je často potřeba uplatnit vlastní iniciativy duchovní péče. (89)

Radostná a líbezná slavnost

50. Nedělní mši je pro její povahu a význam pro život věřících nutno připravovat zvláště pečlivě. Doporučované formy, sladující pastorační prozíravost i místní zvyklosti s liturgickými normami, musí zaručit onen slavnostní charakter, jaký přísluší oslavě dne Pánova vzkříšení. Proto je důležité věnovat pozornost zpěvu shromáždění, který zvláště vhodně vyjadřuje radost srdce, podporuje slavnostnost a přispívá sdílení jedné víry a téže lásky. Proto se musíme starat o kvalitu kostelní hudby, a to jak textů tak i melodií, aby tak všechno, co se dnes nabízí jako nové

a kreativní, nejen odpovídalo liturgickým předpisům, ale bylo i hodno oné církevní tradice, která je v tomto směru proslulá svým dědictvím nedocenitelné hodnoty.

Závazná a aktivní slavnost

51. Také je třeba vynaložit veškeré úsilí, aby se všichni přítomní – děti i dospělí – cítili osloveni a aby bylo podporováno jejich zapojení do liturgií doporučených forem aktivní účasti. (90) Samozřejmě, konat eucharistickou obětí a podávat ji jménem celého lidu Bohu přísluší jen těm, kdo vykonávají služebné kněžství ve službě svým bratrům a sestrám. (91) Tady má svůj základ rozlišování, a to nejen disciplinární, mezi úlohou, která je vyhrazená celebrantovi, a tou, která připadne diakonovi a nevysvěceným

**Duše se živí tím,
na co se těší.**

sv. Augustin

**Na tomto světě jsme jako
v mlze. Ale víra mlhu
rozptyluje a dává zazářit
slunci na naše duše.**

J. M. Vianney

věřícím. (92: Instrukce o spolupráci laiků při službě kněží Ecclesia de mysterio z r. 1997) Věřící si také musí být vědomi, že svým všeobecným kněžstvím, přijatým při křtu, „spolupůsobí při eucharistické oběti“. (93: LG 10) I když je nutno rozlišovat role, „podávají Bohu božského obětního Beránka a s ním i sebe samy; jak podáváním darů, tak i svatým přijímáním mají všichni vlastní podíl na bohoslužebném úkonu“ (94: LG 11), z čehož čerpají světlo a sílu, aby modlitbou a svědectvím svatého života žili své křestní kněžství.

Pokračování příště

Liturgická čtení

Neděle 27. 12. – svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa

1. čt.: Sir 3,3–7.14–17a
Ž 128(127),1–2.3.4–5 Odp.: 1
2. čt.: Kol 3,12–21
Ev.: Mt 2,13–15.19–23

Pondělí 28. 12. – svátek sv. Mláďátek

1. čt.: 1 Jan 1,5–2,2
Ž 124(123),2–3.4–5.7b–8 Odp.: 7a
Ev.: Mt 2,13–18

Úterý 29. 12. – připomínka sv. Tomáše Becketa

1. čt.: 1 Jan 2,3–11
Ž 95,1–2a.2b–3.5b–6 Odp.: 11a
Ev.: Lk 2,22–35

Středa 30. 12. – šestý den v oktávu Narození Páně

1. čt.: 1 Jan 2,12–17
Ž 95,7–8a.8b–9.10 Odp.: 11a
Ev.: Lk 2,36–40

Čtvrtek 31. 12. – připomínka sv. Silvestra I.

1. čt.: 1 Jan 2,18–21
Ž 95,1–2.11–12.13 Odp.: 11a
Ev.: Jan 1,1–18

Pátek 1. 1. – slavnost Matky Boží Panny Marie

1. čt.: Nm 6,22–27
Ž 67(66),2–3.5.6+8 Odp.: 2a
2. čt.: Gal 4,4–7
Ev.: Lk 2,16–21

Sobota 2. 1. – památka sv. Basila Velikého a Řehoře Nazíánského

1. čt.: 1 Jan 2,22–28
Ž 97,1.2–3ab.3cd–4 Odp.: 3cd
Ev.: Jan 1,19–28

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	1. 1.	2. 1.
	27.12.	28.12.	29.12.	30.12.	31.12.	1. 1.	2. 1.	
Antifona	170	1624	154	154	154	193	1734	
Žalm	783	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	171	1625	154	154	154	193	1734
Antifony	171	1625	180	184	188	195	906
Žalmy	813	813	813	813	813	813	906
Kr. čtení a zpěv	172	1625	180	185	188	195	1735
Antifona k Zach. kantiku	172	1626	181	185	189	195	1275
Prosby	172	1626	181	185	189	195	1724
Záv. modlitba	173	1626	181	185	190	196	1275

Modlitba během dne:

Hymnus	155	155	155	155	155	155	155
Antifony	156	156	156	156	156	156	156
Žalmy	818	833	849	863	879	1265	911
Krátké čtení	173	1627	182	186	190	196	206
Záv. modlitba	173	1626	181	185	190	196	206

Nešpory:

SO

Hymnus	153	153	153	153	153	191	197	153
Antifony	169	174	165	165	165	192	198	200
Žalmy	1649	1661	165	165	165	1649	1661	916
Kr. čtení a zpěv	169	175	179	183	187	192	199	200
Ant. ke kant. P. M.	169	175	179	183	187	192	199	200
Prosby	170	175	179	183	187	193	199	201
Záv. modlitba	173	173	180	181	185	196	196	202
Kompletář	1238	1242	1238	1242	1238	1238	1242	1238

Novinky pod vánoční stromček...

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

Josef Janšta:

VÁNOČNÍ ZÁZRAK V AMERICE

Dramatické zpracování příběhu podle Rebeccy Caudill. Hra je určená až pro 12 vystupujících osob a 5 statistů.

Děj je zasazen do prostředí prosté rodiny v malé podhorské vesničce. Hlavní postavou je Jamie, chlapec, který se narodil němý, při jehož porodu mu zemřela matka. Otec se pak musel starat o Jamieho a jeho dvě sestry sám. S chlapcem prožíváme různá úskalí dětského života, znásobená jeho tělesnou vadou. O Vánocích má vystupovat Jamie ve vánoční hře v roli pastýře. V závěru dramatizace, ve scéně u děťátka, němý chlapec zázračně promluví, je zdrav.

Příběh je netradiční, o to více ukazuje, že Bůh k nám promlouvá mnoha způsoby i dnes, přichází v konkrétní podobě na tento svět a žije uprostřed nás. Osloveny mohou být nejen děti, kterým je tato hra určena především, ale i všichni, kdo se ochotně zaposlouchají do jejího vpravdě vánočního poselství.

Brož., A5, 16 stran, předběžná cena 33 Kč

Josef Janšta:

ZÁHADA ÚSMĚVU A JINÉ PŘÍBĚHY

Obdobně jako ostatní publikace našeho autora je i tato knížka sledem dějově bohatých čtivých příběhů s dramatickými

zápletkami. Přesto však těžiště této publikace není ve čtivosti, ale v hledání a nacházení ušlechtilých řešení. Hlavním postavám se často ubližuje, brání se, neodplácení však ránu ranou, otevírají tomu, kdo jim ubližoval, cestu smíru a zásadně odpovídají nabídkou dobra a lásky.

Knížka je určena dětem školního věku.

Předběžná cena 120 Kč

Christa Meves:

DĚDO, MÁM TĚ RÁD

Psychologická studie rodinných vztahů mezi generacemi. Autorka čerpá ze svých bohatých zkušeností, a to i v oblasti analytické psychologie pro děti a mladistvé.

Čtenáři jsou předkládána konkrétní řešení mnoha problémových situací rodinného soužití. Kniha pomáhá správně pochopit a splnit roli prarodičů – dědečka a babičky. Je to úkol velmi zodpovědný, významný a náročný. Proto je třeba se na něj připravovat ještě před narozením vnoučete. K dobré informovanosti o tomto životním poslání může posloužit právě dílo Christy Meves.

Kniha je zvláště vhodná pro všechny, kteří žijí v manželství, ale i pro ty, kdo se na ně připravují.

Předběžná cena 110 Kč

Převodem 706 035

Novinově vylátné

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Nezná menší to však, že udeřovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: studia.maticecm@telecom.cz; http://web.telecom.cz/maticecm). Registrace: Administrace TYDENÍK, Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYRIZUJE ADMINISTRACE TYDENÍK, Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83; podávání novinových zásilek povoleno SF, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřízujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.